

राज्य वेतन सुधारणा समिती,

१९९७

अहवाल

भाग १

श्री. द. म. सुकथनकर

अध्यक्ष

श्री. राजेंद्र सिंह

सदस्य

श्री. नवीन कुमार

सदस्य

मुंबई

१९९८

अनुक्रमणिका

अ. क्र.	प्रकरण	पृष्ठ क्रमांक
१	प्रस्तावना	१
२	प्रस्तावांचे वर्गीकरण	३

प्रभाग एक

अ.क्र.	प्रशासकीय विभाग/ विभाग प्रमुख	प्रस्ताव क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
१	कृषि व सहकार विभाग			
(अ)	कृषि संचालनालय	१.	मृद संधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, पुणे येथील अनुरेखक संवर्गातील तत्सम पदांना केंद्र शासनाच्या वित्त मंत्रालयाचे क्रमांक १३ (१)/आय सी/९१, दिनांक १९ ऑक्टोबर १९९४ चे आदेश लागू करणेबाबत.	१३
(ब)	मत्स्यव्यवसाय संचालनालय	२.	मत्स्यव्यवसाय शाळांमधील शिक्षकांना चट्टोपाध्याय समितीच्या त्रिस्तरीय वेतनश्रेणी विहित करणेबाबत.	१४
(क)	कृषि विद्यापीठ	३.	कृषि विद्यापीठातील सहायक कुलसचिव, उप कुलसचिव व कुलसचिव या पदांना विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या वेतनश्रेणी विहित करणेबाबत.	१५
		४.	कृषि विद्यापीठातील कृषि सहायक व कृषि पर्यवेक्षक/कनिष्ठ संशोधन सहाय्यक व कृषि अधिकारी/वरिष्ठ संशोधन सहायक या पदांना कृषि विभागाच्या दिनांक ८ डिसेंबर १९९४ च्या आदेशांचा लाभ देण्याबाबत.	१६
		५.	कृषि विद्यापीठातील वरिष्ठ संशोधन सहायक या पदास श्रीमती ना. दा. ठा. विद्यापीठाकडील तत्सम पदाची वेतनश्रेणी समकक्षतेच्या आधारे लागू करणेबाबत.	१७
		६.	ग्रामीण शिक्षण संस्था वर्धा व अमरावती येथील शिक्षक पदांना उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभागाच्या दिनांक २५ मार्च १९९४ व शालेय शिक्षण विभागाच्या दिनांक १४ सप्टेंबर १९९४ च्या आदेशान्वये मंजूर करण्यात आलेल्या वेतनश्रेणी, समकक्षता निश्चित करून विहित करणेबाबत.	१८
२	शिक्षण व सेवायोजन विभाग			
(अ)	शिक्षण संचालनालय	७.	संगीत शिक्षकांना चट्टोपाध्याय समितीच्या त्रिस्तरीय वेतनश्रेणी विहित करणेबाबत.	१९
(ब)	तंत्रशिक्षण संचालनालय	८.	तंत्रशिक्षण संचालनालयातील प्रशासकीय पदांना अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेच्या वेतनश्रेणी लागू करणेबाबत.	२०
		९.	तंत्र निकेतनातील ग्रंथपाल या पदास अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेच्या वेतनश्रेणी विहित करणेबाबत.	२१

(दोन)

अ.क्र.	प्रशासकीय विभाग/ विभाग प्रमुख	प्रस्ताव क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
	(क) व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय	१०.	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांतील निदेशकांच्या निवडश्रेणीबाबत २० टक्के संबंधीची घातलेली अट काढून टाकणेबाबत.	२२
	(ड) पुरातत्त्व व वस्तुसंग्रहालय संचालनालय	११.	पुरातत्त्व विभागातील बगीचा उप आवेक्षक या पदास कृषि सहायकाप्रमाणे वेतनश्रेणी विहित करणेबाबत.	२३
३	वित्त विभाग			
	(अ) विक्रीकर विभाग	१२.	विक्रीकर विभागातील विविध राजपत्रित पदांना वरच्या वेतनश्रेणी मंजूर करणेबाबत.	२४
		१३.	विक्रीकर विभागातील निरीक्षक या पदास मंत्रालयीन सहायकाप्रमाणे रुपये १६४०-२९०० ही वेतनश्रेणी मंजूर करणेबाबत.	२५
	(ब) विक्रीकर उपहारगृह	१४.	विक्रीकर विभागातील उपहार गृहातील कर्मचाऱ्यांना वरच्या वेतनश्रेणी मंजूर करणेबाबत.	२६
	(क) लेखा व कोषागारे संचालनालय	१५.	लेखा व कोषागारे संचालनालयातील विविध राजपत्रित पदांना वरच्या वेतनश्रेणी मंजूर करणेबाबत	२७
		१६.	लेखा व कोषागारे संचालनालयातील विविध अराजपत्रित पदांना वरच्या वेतनश्रेणी मंजूर करणेबाबत.	२८
४	सामान्य प्रशासन विभाग			
	(अ) महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग	१७.	महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगातील अधिकारी संवर्गातील पदांना मंत्रालयातील तत्सम पदांप्रमाणे वेतनश्रेणी विहित करणेबाबत.	२९
	(ब) सैनिक कल्याण विभाग महाराष्ट्र राज्य, पुणे	१८.	सैनिक कल्याण विभागातील वसतिगृह अधीक्षक व कल्याण संघटक या पदांना अनुरूप वेतनश्रेणी मंजूर करणेबाबत.	३०
५	पाटबंधारे व सार्वजनिक बांधकाम विभाग	१९.	मुख्य अभियंता स्तर १ व २ या पदांना केंद्र शासनाकडील तत्सम पदाची वेतनश्रेणी लागू करणेबाबत.	३१
६	सार्वजनिक बांधकाम विभाग	२०.	सार्वजनिक बांधकाम विभाग व पाटबंधारे विभागातील अनुरेखक संवर्गातील तत्सम पदांना केंद्र शासनाच्या वित्त मंत्रालयाचे क्रमांक १३ (१)- आय. सी./९१, दिनांक १९ ऑक्टोबर १९९४ चे आदेश लागू करणेबाबत.	३२
		२१.	सार्वजनिक बांधकाम विभागातील संशोधन सहायक या पदास वित्त विभागाच्या दिनांक २० नोव्हेंबर १९७९ च्या आदेशांचा लाभ अनुज्ञेय करणेबाबत.	३३
		२२.	सार्वजनिक बांधकाम विभागातील लिपिक वर्गीय पदांना वरच्या वेतनश्रेणी मंजूर करणेबाबत.	३४
७	वैद्यकीय शिक्षण व औषधिद्रव्ये विभाग			
	(अ) वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालय	२३	शिक्षण व सेवायोजन विभागाच्या दिनांक २९ जानेवारी १९९० च्या आदेशांचा लाभ वैद्यकीय शिक्षण व औषधिद्रव्ये विभागा- तील तत्सम पदांना लागू करणेबाबत.	३५

अ.क्र.	प्रशासकीय विभाग/ विभाग प्रमुख	प्रस्ताव क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
८	सार्वजनिक आरोग्य विभाग			
	(अ) आरोग्य सेवा संचालनालय	२४.	आरोग्य सेवा संचालनालयातील वैद्यकीय अधिकारी वर्ग-१ व २ या पदास वरच्या वेतनश्रेणी लागू करणेबाबत.	३७
		२५.	आरोग्य कार्यकर्ता या पदास रुपये १२००-१८०० ही वेतन-श्रेणी मंजूर करताना २० टक्के निवडश्रेणीबाबत घातलेली अट काढून टाकणेबाबत.	३८
९	महसूल व वन विभाग			
	(अ) महसूल विभाग	२६.	महसूल विभागातील महसूल अधिकार श्रेणीमधील विविध पदांना वरच्या वेतनश्रेणी मंजूर करणेबाबत.	३९
		२७.	महसूल विभागातील सहायक अधीक्षक, भूमी अभिलेख या पदोन्नतीच्या पदास उचित वेतनश्रेणी विहित करणेबाबत.	४०
		२८.	महसूल विभागातील तलाठी पदास ग्रामसेवक पदाची रुपये १२००-१८०० ही वेतनश्रेणी मंजूर करणेबाबत.	४१
	(ब) मुख्य वन संरक्षक	२९.	वन विभागातील अभियांत्रिकी संवर्गातील विविध पदांना सम-कक्षतेच्या आधारे पाटबंधारे विभागाच्या दिनांक १४ डिसेंबर १९९५ च्या आदेशांचा लाभ अनुज्ञेय करणेबाबत.	४२
		३०.	वन विभागातील मुख्य लिपिक व लेखापाल या पदास लेखा व कोषागारे संचालनालयामधील तत्सम पदांच्या वेतनश्रेणी मंजूर करणेबाबत.	४३
१०	ग्रामविकास विभाग			
	(अ) जिल्हा परिषद	३१.	जिल्हा परिषदांमधील अनुरेखक संवर्गातील तत्सम पदांना केंद्र शासनाच्या वित्त मंत्रालयाचे क्रमांक १३ (१)-आय.सी./९१, दिनांक १९ ऑक्टोबर-१९९४ चे आदेश लागू करणेबाबत.	४४
		३२.	जिल्हा परिषदांतील ग्रामसेवक, ग्रामविकास अधिकारी व विस्तार अधिकारी (पंचायत) या पदांस कृषी व पदुम विभागाच्या दिनांक ८ डिसेंबर १९९४ च्या आदेशांचा लाभ अनुज्ञेय करणेबाबत.	४५
प्रभाग दोन				
१	कृषि व सहकार विभाग			
	(अ) महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ	१.	महात्मा फुले कृषि विद्यापीठातील कर्मचाऱ्यांना निवृत्तिवेतन योजना पूर्वलक्षी प्रभावाने लागू करणेबाबत.	४९
२	शिक्षण व सेवायोजन विभाग			
	(अ) शिक्षण संचालनालय	२.	सराव पाठशाळेतील शिक्षकांना निवृत्तिवेतन योजना लागू करणेबाबत.	५०
३.	सार्वजनिक आरोग्य विभाग			
	(अ) आरोग्य सेवा संचालनालय	३.	सार्वजनिक आरोग्य विभागातील औषधनिर्माता या पदास केंद्र शासनाच्या आरोग्य व कुटुंबकल्याण विभागाच्या दिनांक २५ जानेवारी १९८८ च्या आदेशांच्या अनुषंगाने रुग्ण देखभाल भत्ता लागू करणेबाबत.	५१
४	वित्त विभाग	४.	नियत व एकत्रिकृत वेतनावर काम करणाऱ्या कर्मचाऱ्यांच्या वेतन दरात सुधारणा करणेबाबत.	५२

प्रकरण एक

प्रस्तावना

वित्त विभागाच्या दिनांक ५ डिसेंबर १९९७ च्या शासन निर्णयान्वये (जोडपत्र -अ) दिनांक १ जानेवारी १९९६ पासून अंमलात यावयाच्या सर्वसाधारण वेतन सुधारणेच्या संदर्भात राज्य शासकीय व इतर कर्मचाऱ्यांना सुधारित वेतनश्रेणीबाबत शिफारस करण्याकरिता शासनाने " राज्य वेतन सुधारणा समिती, १९९७ " ची नियुक्ती केली. या समितीची संरचना पुढीलप्रमाणे आहे :—

(१) श्री. द. म. सुकथनकर, सेवानिवृत्त मुख्य सचिव	...	अध्यक्ष
(२) प्रधान सचिव (व्यय), वित्त विभाग, मंत्रालय	...	सदस्य
(३) प्रधान सचिव (सेवा), सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय	...	सदस्य

या समितीस वित्त विभागाच्या दिनांक १६ मार्च १९९८ (जोडपत्र-ब) व दिनांक २७ मे १९९८ (जोडपत्र-क) च्या आदेशान्वये मुदतवाढी देण्यात आलेल्या आहेत.

२. या समितीकडे पाचव्या केंद्रीय वेतन आयोगाच्या शिफारशीच्या अनुषंगाने केंद्र शासनाने आपल्या कर्मचाऱ्यांकरिता विहित केलेल्या सुधारित वेतनश्रेणी राज्य शासकीय व इतर कर्मचाऱ्यांना, या आयोगाच्या अहवालातील शिफारशी व त्यांवरील केंद्र शासनाचे निर्णय विचारांत घेऊन, लागू करण्याबाबत शिफारशी करण्यासंबंधीचे विषय सोपविताना, त्याचबरोबर, दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून अंमलात आलेल्या सर्वसाधारण वेतन सुधारणेच्या संदर्भात काही संवर्ग पदांना सुधारित वेतनश्रेणी विहित करण्यामध्ये अन्याय झाला असल्यास त्यासंबंधीच्या प्रस्तावांचे परीक्षण करण्यासाठी नियुक्त केलेल्या, अन्याय निवारण समितीचे कामकाजदेखील सुपूर्द करण्यात आलेले आहे. वित्त विभागाच्या दिनांक १२ सप्टेंबर १९९६ (जोडपत्र-ड) च्या आदेशान्वये मा. मंत्री (वित्त व नियोजन) यांच्या अध्यक्षतेखाली पूर्वी नियुक्त केलेल्या अन्याय निवारण समितीची संरचना पुढीलप्रमाणे होती :—

(१) मा. मंत्री (वित्त व नियोजन)	...	अध्यक्ष
(२) मा. मुख्य सचिव	...	सदस्य
(३) प्रधान सचिव (वित्त)	...	सदस्य
(४) प्रधान सचिव (सेवा), सामान्य प्रशासन विभाग	...	सदस्य
(५) उप सचिव, वित्त विभाग, कार्यासन सेवा-१०	...	सदस्य-सचिव

या समितीस वित्त विभागाच्या दिनांक ३१ जानेवारी १९९७ (जोडपत्र-इ) च्या आदेशान्वये तीन महिन्यांची मुदतवाढ देण्यात आली होती.

३. अन्याय निवारण समितीसमोर प्राप्त झालेल्या एकूण ३६ प्रस्तावांवर राज्य वेतन सुधारणा समितीच्या बैठकांमध्ये विचार करण्यात आला. या बैठकांना प्रशासकीय विभागाचे सचिव, विभाग प्रमुख व संबंधित संघटनांचे पदाधिकारीदेखील उपस्थित होते.

प्रकरण दोन प्रस्तावांचे वर्गीकरण

दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून अंमलात आलेल्या वेतन सुधारणेच्या संदर्भात काही संवर्ग पदांकरिता विहित करण्यात आलेल्या वेतनश्रेणीमध्ये अन्याय झाल्याबाबतच्या या समितीला प्राप्त झालेल्या प्रस्तावांची ढोबळमानाने वर्गवारी पुढीलप्रमाणे करता येईल :—

(अ) यापूर्वी निर्गमित करण्यात आलेल्या मूळ प्रशासकीय विभागाच्या शासन निर्णयानुसार वेतनश्रेणी सुधारण्याबाबतचा फायदा इतर प्रशासकीय विभागांच्या अखत्यारीतील तत्सम व समकक्ष पदांनादेखील लागू करणे.

(ब) समानीकरण समितीने ज्या पदांना केंद्र शासनाकडील तत्सम पदांची समकक्षता दिली आहे अशा पदांना, केंद्र शासनाने नंतर अनुज्ञेय केलेल्या सुधारित वेतनश्रेणीचा लाभ राज्य शासकीय व इतर तत्सम समकक्ष पदांना लागू करणे.

(क) ज्या प्रस्तावांच्या बाबतीत संबंधित पदांचे सेवाप्रवेश नियम व कर्तव्ये आणि जबाबदाऱ्या तसेच इतर तदनुषंगिक बाबी यांचा विचार करता गुणवत्ता आढळून येते अशांना मूळ प्रशासकीय विभागांतील समकक्ष पदांची वेतनश्रेणी लागू करणे.

(ड) काही संवर्ग पदांच्या बाबतीत केंद्र शासनाकडील पदांशी समकक्षता नव्याने ठरवून त्यांना सुधारित वेतनश्रेणी विहित करणे.

(इ) निवृत्तिवेतन योजना पूर्वलक्षी प्रभावाने लागू करणे, रुग्ण देखभाल भत्ता लागू करणे, एकत्रिकृत वेतनावरील अंशकालिक कर्मचाऱ्यांच्या वेतनात वाढ करणे इ.

२(अ). वर नमूद केलेला “ अ ” प्रवर्गातील प्रस्ताव यापूर्वीच शासनाने मान्य केलेला असल्यामुळे वेतन समानीकरण समितीने इतर प्रशासकीय विभागातील ज्या पदांना मूळ प्रशासकीय विभागातील पदांची समकक्षता दिली आहे अशांना पूर्वीच्या आदेशाचा लाभ अनुज्ञेय करणे क्रमप्राप्तच असल्यामुळे, यासंबंधीचे प्रस्ताव मान्य करण्याबाबत या समितीने शिफारस केली आहे. या प्रवर्गामध्ये पाटबंधारे विभागाच्या दिनांक १४ डिसेंबर १९९५ च्या आदेशाचा लाभ इतर विभागातील अभियांत्रिकी संवर्गातील संवर्ग पदांना लागू करण्याबाबतचा प्रस्ताव प्रामुख्याने आहे. यासंबंधीचा लाभ संबंधित कर्मचाऱ्यांना मूळ प्रशासकीय विभागाच्या शासन निर्णयातील तरतुदी बरहुकूम लागू करण्याबाबत या समितीने शिफारस केली आहे.

(ब). केंद्र शासनाकडील तत्सम पदांच्या वेतनश्रेणी इकडील तत्सम समकक्ष पदांस विहित करावयाचा धोरणात्मक निर्णय डिसेंबर, १९७७ मध्ये राज्य शासनाने घेतला. त्यानुसार दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून अंमलात यावयाच्या वेतन सुधारणेच्या संदर्भात त्या वेळेस शासनाने नियुक्त केलेल्या वेतन समानीकरण समितीने इकडील पदांना केंद्र शासनाकडील तत्सम पदांची समकक्षता देऊन केंद्र शासनाकडील पदांच्या वेतनश्रेणी विहित करण्याबाबतची शिफारस केली होती. अशा समकक्ष पदांना मागाहून केंद्र शासनाने वरच्या वेतनश्रेणी मंजूर केल्यास वर नमूद केलेल्या राज्य शासनाच्या धोरणात्मक निर्णयाच्या अनुषंगाने केंद्र शासनाकडील पुनःसुधारित वेतनश्रेणी-देखील इकडील तत्सम समकक्ष पदांना लागू करणे आवश्यक ठरत असल्याने त्या लागू करण्याबाबत या समितीने शिफारस केलेली आहे. या प्रवर्गात राज्यातील अनुरेखक संवर्ग पदे प्रामुख्याने मोडतात. केंद्र शासनाकडील पुनःसुधारित वेतनश्रेणीचा लाभ या प्रवर्गामधील पदांना नव्यानेच मंजूर करण्यात येत असल्यामुळे अशा इतर प्रकरणात शासनाने घेतलेल्या निर्णयाच्या अनुषंगाने अशा प्रकरणी दिनांक १ जानेवारी १९८६ ते ३१ मार्च १९९४ पर्यंतची थकबाकी संबंधितांना प्रदान न करता व त्यानंतरची रक्कम रोखीने प्रदान करण्याबाबत/संबंधित कर्मचाऱ्यांच्या भविष्य निर्वाह निधी खात्यामध्ये जमा करण्याबाबत या समितीने शिफारस केली आहे.

(क). काही पदांच्या बाबतीत अन्याय झालेल्या प्रस्तावांच्या संदर्भात सकृददर्शनी अशा प्रकरणांमध्ये त्रुटी दृष्टीगोचर होत असल्यामुळे, या समितीने जाणीवपूर्वक केलेल्या सखोल अभ्यासाअंती अशा पदांची समकक्षता त्या पदांच्या मूळ प्रशासकीय विभागातील तत्सम पदांशी सिद्ध होत असल्याचे निदर्शनास आल्यावरून तशी समकक्षता अशा पदांना देऊन त्याप्रमाणे वेतनश्रेणी अनुज्ञेय करण्याबाबत समितीने शिफारस केलेली आहे. कृषि विद्यापीठातील वरिष्ठ संशोधन सहायक हे पद या प्रवर्गात प्रामुख्याने मोडते. शासनाचा अशा प्रकरणात थकबाकी न देण्याबाबतचा निर्णय विचारांत घेऊन, दिनांक १ जानेवारी १९८६ ते ३१ मार्च १९९४ पर्यंतची थकबाकी संबंधितांना प्रदान न करण्याची व पुढील कालावधीतील थकबाकी रोखीने प्रदान करण्याबाबत/संबंधित कर्मचाऱ्यांच्या भविष्य निर्वाह निधी खात्यामध्ये जमा करण्याबाबत समितीने शिफारस केली आहे.

(ड). राज्य शासनाकडील काही विभागाखालील विशिष्ट संवर्ग पदांच्या अधिकारश्रेणीमधील पदांची समकक्षता तेथील कामकाजाच्या स्वरूपाच्या अनुषंगाने केंद्र शासनाकडील विशिष्ट विभागाखालील संवर्ग पदांशी करणे प्रथम दर्शनी ग्राह्य दिसत असतानाही दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून अंमलात आलेल्या वेतन सुधारणेच्या संदर्भात याप्रमाणे समकक्षता निश्चित करण्यासाठी शासनाने नियुक्त केलेल्या वेतन समानीकरण समितीने विचारांती तशी समकक्षता दिलेली नव्हती. पदांची समकक्षता ठरविताना त्यांची असुधारीत वेतनश्रेणी, सेवाप्रवेश नियम, कर्तव्ये आणि जबाबदाऱ्या व ज्या-त्या पदाचे अधिकारश्रेणीमधील विशिष्ट स्थान इ. बाबी विचारात घेऊन तारतम्याने ठरविण्यात आलेली असल्यामुळे, केंद्र शासनाकडील वरच्या वेतनश्रेणीतील वरिष्ठ अर्हता संलग्न तथाकथित समकक्ष पदांच्या वेतनश्रेणी त्यामुळेच इकडील पदांना मंजूर करण्याबाबत या समितीने शिफारस केलेली नाही. या प्रवर्गात लेखा व कोषागारातील व विक्रीकर विभागातील पदे प्रामुख्याने येतात. वरील कारणांमुळे या विभागातील पदांना केंद्र शासनाकडील वरच्या वेतनश्रेणीमधील पदाची समकक्षता देऊन तेथील पदांना मंजूर करण्यात आलेल्या वरच्या सुधारित वेतनश्रेणी मंजूर करता येण्यासारख्या नाहीत अशी समितीने शिफारस केली आहे.

(इ). वेतनश्रेणीमधील अन्यायाखेरीज इतर बाबींसंदर्भातील प्रस्ताव समितीच्या विचारार्थ ठेवण्यात आले होते. त्यावरील समितीच्या शिफारशी या अहवालाच्या प्रभाग-२ मध्ये समितीने दिल्या आहेत.

३. समितीकडे सोपविण्यात आलेल्या पूर्वीच्या " अन्याय निवारण समितीकडे " प्राप्त झालेल्या प्रस्तावांचे परीक्षण करण्याच्या कामकाजामध्ये राज्य वेतन सुधारणा समितीचे सदस्य म्हणून तत्कालीन प्रधान सचिव (व्यय), वित्त विभाग श्री. गोपालचंद्र त्रिपाठी यांचा सहभाग दिनांक १२ मार्च १९९८ पर्यंत राहिला होता.

४. समितीच्या या कामकाजात समितीला वित्त विभागाचे उप सचिव, श्री. श. वि. लागवणकर यांच्या एकूण मार्गदर्शनाखाली वेतन पुनर्रचना कक्षातील इतर अधिकारी व कर्मचारी वृंदाने जी बहुमोल मदत केली व कामाचा झपाट्याने उरक केला त्याचा विशेष उल्लेख समिती या संदर्भात करू इच्छिते.

(द. म. सुकथनकर)

अध्यक्ष, राज्य वेतन सुधारणा समिती, १९९७

राजेंद्र सिंह

प्रधान सचिव (व्यय)

वित्त विभाग

सदस्य, राज्य वेतन सुधारणा समिती, १९९७

मुंबई, ३ जून १९९८

नवीनकुमार

प्रधान सचिव (सेवा)

सामान्य प्रशासन विभाग

सदस्य, राज्य वेतन सुधारणा समिती, १९९७

जोडपत्र-अ

दिनांक १ जानेवारी १९९६ पासून अंमलात यावयाच्या वेतन सुधारणेच्या संदर्भात, " राज्य वेतन सुधारणा समिती, १९९७ " च्या नियुक्तीसंबंधीच्या शासन निर्णय, वित्त विभाग क्रमांक वेपुर १२९६/प्र.क्र. ३९/सेवा-१०, दिनांक ५ डिसेंबर १९९७ चा उतारा.

केंद्र शासनाने, पाचव्या केंद्रीय वेतन आयोगाच्या शिफारशीच्या अनुषंगाने आदेश निर्गमित करून केंद्र शासकीय कर्मचाऱ्यांना दिनांक १ जानेवारी १९९६ पासून सुधारित वेतनश्रेणी विहित केल्या आहेत. याबाबत राज्य शासनाने घेतलेल्या धोरणात्मक निर्णयाच्या अनुषंगाने या सुधारित वेतनश्रेणी शासकीय कर्मचारी व इतर कर्मचाऱ्यांना देखील परिक्षणांती लागू करावयाच्या असल्याने पाचव्या केंद्रीय वेतन आयोगाच्या शिफारशीचा सखोल अभ्यास करण्यासाठी निवृत्त मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली एक समिती नियुक्त करण्याबाबतचा प्रश्न शासनाच्या विचाराधीन होता. शासन आता असा आदेश देत आहे की, या कामासाठी पुढीलप्रमाणे, " राज्य वेतन सुधारणा समिती १९९७ " नेमण्यात यावी. या समितीची रचना पुढीलप्रमाणे असेल:—

(१) श्री. द. म. सुकथनकर.	अध्यक्ष
महाराष्ट्र शासनाचे सेवानिवृत्त मुख्य सचिव.	
(२) प्रधान सचिव (व्यय).	सदस्य
वित्त विभाग, महाराष्ट्र शासन.	
(३) प्रधान सचिव (सेवा).	सदस्य
सामान्य प्रशासन विभाग, महाराष्ट्र शासन.	

२. " राज्य वेतन सुधारणा समिती, १९९७ " च्या विचारार्थ ठेवलेले विषय या शासन निर्णयाच्या जोडपत्रामध्ये दर्शविल्याप्रमाणे असतील. समिती आपला अहवाल नियुक्तीच्या दिनांकापासून ३ महिन्यांच्या आत परंतु शक्य तितक्या लवकर शासनाला सादर करील.

३. समितीच्या अध्यक्षांची नेमणूक अंशकालिक राहिल व त्यांच्या पारिश्रमिक व इतर भत्त्याबाबतचे आदेश यानंतर स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्यात येतील.

४. वित्त विभागामधील उप सचिवांच्या नियंत्रणाखालील वेतन पुनर्रचना कक्षाकडून समितीला सर्व प्रकारचे सहकार्य दिले जाईल.

शासन निर्णय, वित्त विभाग क्रमांक वेपुर १२९६/प्र.क्र. ३९/सेवा-१०, दिनांक ५ डिसेंबर १९९७ चे सहपत्र—

सहपत्र

राज्य वेतन सुधारणा समितीच्या विचारार्थ विषय :—

(१) पाचव्या केंद्रीय वेतन आयोगाच्या शिफारशीवरील केंद्र शासनाचे निर्णय विचारात घेऊन खालील नमूद केलेल्या पदांना सुधारित वेतनश्रेणीची शिफारस करणे :—

(अ) राज्य शासकीय पदे (अखिल भारतीय सेवेतील पदांव्यतिरिक्त),

(ब) जिल्हा परिषदांकडील पदे.

(क) अनुदानप्राप्त शाळांतील शिक्षकांची पदे,

(ड) मंत्रालयातील पदांशी तत्सम नसलेली राज्य विधानमंडळ सचिवालयातील पदे,

- (ई) उच्च न्यायालयातील राजपत्रित व अराजपत्रित पदे,
- (फ) राज्यातील कृषितर विद्यापीठे तसेच या विद्यापीठांना संलग्न असलेल्या अशासकीय महाविद्यालयातील शिक्षकेतर पदे,
- (ग) राज्यातील कृषी विद्यापीठे व तत्संलग्न अशासकीय महाविद्यालयातील शिक्षकेतर पदे, आणि
- (ठ) इतर अनुदानप्राप्त संस्थांमधील पदे,
- (२) राज्य शासकीय व इतर संवर्ग पदांच्या वेतनश्रेणी दरम्यान पुनःसुधारित करण्यात आल्यामुळे केंद्र शासनाकडील समकक्ष पदांच्या तुलनीयतेचे पुनःपरिक्षण करून सुधारित वेतनश्रेणीची शिफारस करणे.
- (३) पदांच्या सुधारित वेतनश्रेणी सुचविताना ज्या पदांना विद्यमान वेतनश्रेणीत विशेष वेतन/उच्च प्रारंभिक वेतनवाढी/व्यावसायिक पात्रतेसंबंधात वेतनवाढी, इ. मंजूर करण्यात आल्या आहेत ते विचारात घेणे.
- (४) केंद्र शासनाच्या सुधारित वेतनश्रेणी राज्य शासकीय व इतर कर्मचाऱ्यांना विहित करण्याच्या अनुषंगाने राज्य शासनाच्या विद्यमान वेतनश्रेणीचे पुनःसंघटन करणे.
- (५) शासन निर्णय, वित्त विभाग क्रमांक वेपुर १२९६/२८/९६/सेवा-१०, दिनांक १२ सप्टेंबर १९९६ च्या आदेशान्वये गठीत केलेल्या अन्याय निवारण समितीच्या विचारार्थ प्राप्त झालेल्या प्रस्तावांवर निर्णय घेणे.
- (६) वेतन सुधारणा समिती आपली कार्यपद्धती स्वतः निश्चित करेल व नियुक्तीपासून तीन महिन्यांच्या आत आपला अहवाल शासनास सादर करील.

□ □

जोडपत्र-ब

दिनांक १ जानेवारी १९९६ पासून अंमलात यावयाच्या वेतन सुधारणेच्या संदर्भात " राज्य वेतन सुधारणा समिती, १९९७ " स मुदतवाढीसंबंधीच्या शासन निर्णय, वित्त विभाग क्रमांक वेपुर १२९६/प्र.क्र. ३९/सेवा-१०, दिनांक १६ मार्च १९९८ चा उतारा—

शासन निर्णय, वित्त विभाग क्रमांक वेपुर १२९६/प्र.क्र. ३९/सेवा-१०, दिनांक ५ डिसेंबर १९९७ अन्वये, राज्य शासकीय व इतर कर्मचार्यांना, पाचव्या केंद्रीय वेतन आयोगाच्या शिफारशींचा सखोल अभ्यास करून परिक्षणांती सुधारित वेतनश्रेणी लागू करण्याकरिता, श्री. द. म. सुकथनकर, माजी मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन ह्यांच्या अध्यक्षतेखाली, त्रिसदस्य, " राज्य वेतन सुधारणा समिती, १९९७ " नियुक्त करण्यात आलेली आहे. ही समिती आपला अहवाल नियुक्तीपासून तीन महिन्यांच्या आत शासनास सादर करणार होती.

२. कर्मचारी महासंघाच्या विनंतीनुसार यासंबंधात शासनास निवेदने सादर करण्याची मुदत नंतर १५ फेब्रुवारी १९९८ अशी वाढवून देण्यात आली होती. त्यामुळे राज्यातील विविध शासकीय कर्मचारी व इतर संघटनांकडून व प्रशासकीय विभाग व विभाग प्रमुखांकडून प्राप्त झालेली निवेदने तपासून व सर्व संबंधितांशी विचार-विनीमय करून तीन महिन्यांच्या कालावधीत अहवाल सादर करणे समितीस शक्य झालेले नसल्याने, राज्य वेतन सुधारणा समितीस, मुदतवाढ देण्याचा प्रश्न शासनाच्या विचाराधीन होता. शासन आता असा आदेश देत आहे की, राज्य वेतन सुधारणा समिती, १९९७ ला दिनांक ५ मार्च १९९८ पासून पुढे तीन महिन्यांची मुदतवाढ देण्यात येत आहे. ही समिती आपला अहवाल दिनांक ५ जून १९९८ किंवा शक्य तितक्या लवकर शासनास सादर करील.

□ □

जोडपत्र-क

दिनांक १ जानेवारी १९९६ पासून अंमलात यावयाच्या वेतन सुधारणेच्या संदर्भात " राज्य वेतन सुधारणा समिती, १९९७ " च्या मुदतवाढीसंबंधीच्या शासन निर्णय, वित्त विभाग क्रमांक वेपुर १२९६/प्र.क्र. ३९/सेवा-१०, दिनांक २७ मे १९९८ चा उतारा—

शासन निर्णय, वित्त विभाग क्रमांक वेपुर १२९६/प्र.क्र. ३९/सेवा-१०, दिनांक ५ डिसेंबर १९९७ अन्वये, राज्य शासकीय व इतर कर्मचार्यांना, पाचव्या केंद्रीय वेतन आयोगाच्या शिफारशीचा सखोल अभ्यास करून परिक्षणांती सुधारित वेतनश्रेणी लागू करण्याकरिता, श्री. द. म. सुकथनकर, माजी मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन ह्यांच्या अध्यक्षतेखाली, त्रिसदस्य, " राज्य वेतन सुधारणा समिती, १९९७ " नियुक्त करण्यात आलेली आहे. शासन निर्णय, वित्त विभाग क्रमांक वेपुर १२९६/प्र.क्र. ३९/सेवा-१०, दिनांक १६ मार्च १९९८ च्या आदेशान्वये या समितीस दिनांक ५ जून १९९८ पर्यंत मुदतवाढ देण्यात आलेली आहे.

२. कर्मचारी महासंघाच्या विनंतीनुसार यासंबंधात शासनास निवेदने सादर करण्याची मुदत नंतर १५ फेब्रुवारी १९९८ अशी वाढवून देण्यात आली होती. राज्यातील विविध शासकीय कर्मचारी व इतर संघटनांकडून व प्रशासकीय विभाग व विभाग प्रमुखांकडून प्राप्त झालेली निवेदने तपासून व सर्व संबंधितांशी बैठका आयोजित करून यासंबंधीचा अंतिम अहवाल वाढीव मुदतीत शासनास सादर करणे समितीस शक्य नसल्याने, राज्य वेतन सुधारणा समितीस, मुदतवाढ देण्याचा प्रश्न शासनाच्या विचाराधीन होता. शासन आता असा आदेश देत आहे की, " राज्य वेतन सुधारणा समिती, १९९७ " ला दिनांक ५ जून १९९८ पासून दिनांक ३१ जुलै १९९८ पर्यंत पुढे मुदतवाढ देण्यात येत आहे. ही समिती मा. मंत्री (वित्त व नियोजन) यांच्या अध्यक्षतेखाली नियुक्त केलेल्या पूर्वीच्या " अन्याय निवारण समितीचा " अहवाल भाग-एक म्हणून दिनांक ५ जून १९९८ पूर्वी व वेतन सुधारणेसंबंधीचा अंतिम अहवाल दिनांक ३१ जुलै १९९८ किंवा त्यापूर्वी शक्य तितक्या लवकर शासनास सादर करील.

□ □

जोडपत्र-ड

राज्य शासकीय व इतर कर्मचाऱ्यांच्या १९८६ च्या वेतन सुधारणेमधील अन्याय निवारणार्थ अन्याय निवारण समितीची नियुक्तीसंबंधीच्या शासन निर्णय, वित्त विभाग क्रमांक वेपुर. १२९६/२८/९६/सेवा-१०, दिनांक १२ सप्टेंबर १९९६ चा उतारा—

राज्य शासनाच्या समतुल्य प्रवर्गातील कर्मचाऱ्यांना केंद्र शासनाच्या सुधारित वेतनश्रेणी लागू करण्याचा राज्य शासनाने निर्णय घेतला होता. त्यानुसार राज्य शासनाकडील पदांची केंद्र शासनाकडील पदांशी तुलनीयता ठरविण्यासाठी आणि त्यांना योग्य त्या केंद्रीय सुधारित वेतनश्रेणी लागू करण्यासाठी शासनाने समानीकरण समितीची नियुक्ती केली होती. समानीकरण समितीच्या सुधारित केलेल्या शिफारशींच्या आधारे शासनाकडील आणि जिल्हा परिषदांकडील विविध प्रवर्गातील पदांना तसेच कृषि व कृषितर विद्यापीठे आणि त्यांना संलग्न असलेली महाविद्यालये आणि इतर अनुदानित संस्थांमधील शिक्षकेतर पदांना दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून सुधारित वेतनश्रेणी जाहीर करण्यात आल्या होत्या. या सुधारित वेतनश्रेणीमध्ये त्रूटी राहण्याची शक्यता विचारात घेऊन शासनाने त्रूटी समितीची नियुक्ती केली होती. या समितीने केलेल्या शिफारशींच्या आधारे विविध संवर्ग पदांच्या सुधारित वेतनश्रेणींमधील त्रूटी दूर करण्यासंबंधीचे आदेश वित्त विभागाच्या दिनांक २९ जून १९९४ च्या शासन निर्णयान्वये निर्गमित करण्यात आलेले आहेत.

२. राज्य शासनाने आपल्या कर्मचाऱ्यांसाठी प्रथमच तत्सम केंद्रीय सुधारित वेतनश्रेणी लागू केल्या आहेत. अशा सुधारित वेतनश्रेणी विहित करताना वेतन समानीकरण समितीच्या स्थापनेपासून ते वेतनत्रूटी समितीच्या शिफारशींच्या आधारे त्यासंबंधीचे आदेश निर्गमित करण्यासंबंधीच्या प्रक्रियेत काही संवर्ग पदांना सुधारित वेतनश्रेणी विहित करताना अन्याय झाला असण्याची शक्यता आहे. म्हणून शासनाने असा निर्णय घेतला आहे की, असा अन्याय झाला असल्यास त्यासंबंधीच्या प्रस्तावांचे परीक्षण करण्यासाठी अन्याय निवारण समिती नेमण्यात यावी. या समितीची रचना पुढीलप्रमाणे राहील :—

(१) मा. मंत्री (वित्त व नियोजन)	अध्यक्ष
(२) मुख्य सचिव	सदस्य
(३) प्रधान सचिव (वित्त)	सदस्य
(४) प्रधान सचिव (सेवा), सा. प्र. वि.	सदस्य
(५) उप सचिव, वित्त विभाग, कार्यासन सेवा-१०	सदस्य-सचिव.

मा. मुख्य मंत्र्यांनी विनिर्दिष्टपणे एखाद्या संवर्ग पदाच्या वेतन सुधारणेबाबत झालेल्या अन्यायाचे निवारण करण्यासंबंधात निदेश दिलेल्या प्रस्तावांचे देखील उपरोक्त समिती परीक्षण करील व असा अन्याय झालेल्या प्रकरणांबाबत ती मंत्रिमंडळापुढे मंजुरीसाठी ठेवण्यात यावीत अशी शिफारस करील.

३. एखाद्या विशिष्ट संवर्ग पदास सुधारित वेतनश्रेणी विहित करताना अन्याय झाला असल्याबाबतची प्रशासकीय विभागाची खात्री पटल्यास अशी प्रकरणे व वर नमूद केलेली मा. मुख्य मंत्र्यांनी विनिर्दिष्टपणे निर्देशित केलेली प्रकरणे त्या विभागाने वित्त विभागास पुरेशा समर्थनासह व आवश्यक कागदपत्रांच्या छायाप्रतींसह पाच प्रतीत उपरोक्त समितीसमोर ठेवण्यासाठी विभागाच्या सचिवांच्या मान्यतेने पाठवावीत.

जोडपत्र-इ

राज्य शासकीय व इतर कर्मचाऱ्यांच्या १९८६ च्या वेतन सुधारणेमधील अन्याय निवारणार्थ अन्याय निवारण समितीच्या नियुक्तीसंबंधीच्या शासन निर्णय, वित्त विभाग क्रमांक वेपुर. १२९६/प्र. क्र. ३९/९६/सेवा-१०, दिनांक ३१ जानेवारी १९९७ चा उतारा—

राज्य शासकीय व इतर कर्मचाऱ्यांच्या १९८६ च्या वेतन सुधारणेमधील अन्याय निवारणार्थ, शासन निर्णय, वित्त विभाग क्रमांक वेपुर १२९६/२८/९६/सेवा-१०, दिनांक १२ सप्टेंबर १९९६ अन्वये मा. मंत्री, वित्त व नियोजन यांच्या अध्यक्षतेखाली अन्याय निवारण समितीची नियुक्ती करण्यात आली आहे.

शासन याबाबत आता असे आदेश देत आहे की, उपरोक्त समितीस प्रस्ताव सादर करण्याची मुदत दिनांक ३१ मार्च १९९७ पर्यंत निर्धारित करण्यात येत आहे. सर्व प्रशासकीय विभागांना त्यामुळे विनंती करण्यात येते की, वेतन सुधारणेमधील अन्याय निवारण करण्याबाबतचे प्रस्ताव विभागांनी सदर समितीच्या वरील कालावधीत वित्त विभागाकडे पाठविण्याची व्यवस्था करावी. दिनांक १ एप्रिल १९९७ नंतर प्राप्त होणाऱ्या प्रस्तावांवर विचार केला जाणार नाही, याची सर्व प्रशासकीय विभागांनी नोंद घ्यावी.

□ □

राज्य वेतन सुधारणा समिती

१९९७

अहवाल

भाग-१

प्रभाग एक

प्रस्ताव क्रमांक—एक

प्रशासकीय विभाग

: कृषी व सहकार विभाग

विभाग प्रमुख

: कृषी संचालनालय

प्रस्ताव

: मृद संधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, पुणे येथील अनुरेखक संवर्गातील तत्सम पदांना केंद्र शासनाच्या वित्त मंत्रालयाचे क्रमांक १३ (१)/आयसी/९१, दिनांक १९ ऑक्टोबर १९९४ चे आदेश लागू करणेबाबत.

समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस

: १९७७ साली घेतलेल्या धोरणात्मक निर्णयाच्या अनुषंगाने दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून लागू करण्यात आलेल्या सुधारित वेतनश्रेणीच्या संदर्भात नियुक्त केलेल्या वेतन समानीकरण समितीने केंद्र शासनाकडे तत्सम पदे आढळून आल्यामुळे तेथे राज्य शासनाकडील पदांना तेथील पदांची समकक्षता व सुधारित वेतनश्रेणी विहित करण्याबाबत शिफारस केली. या शिफारशीच्या अनुषंगाने राज्यातील अनुरेखक/सहायक आरेखक व आरेखक या पदांना अनुक्रमे रु. ९७५—१५४०, रु. १२००—२०४० व रु. १४००—२३०० या वेतनश्रेणी मंजूर केल्या आहेत. केंद्र शासनाने त्यांचे दिनांक १९ ऑक्टोबर १९९४ च्या आदेशान्वये केंद्रीय सार्वजनिक बांधकाम विभागाबाहेरील आरेखक संवर्गातील पदांना त्यांच्या सेवाप्रवेश नियमांचा विचार न करता ठराविक कालावधीनंतर वरच्या वेतनश्रेणी मंजूर केल्या आहेत. राज्य शासनाने घेतलेल्या धोरणात्मक निर्णयाचा विचार करता व वेतन समानीकरण समितीने विचाराधीन पदांना केंद्र शासनाकडील पदांची समकक्षता दिल्याची बाब लक्षात घेता केंद्र शासनाच्या दिनांक १९ ऑक्टोबर १९९४ च्या आदेशाचा लाभ राज्य शासनाकडील अनुरेखक या पदास अनुज्ञेय करण्याबाबत शिफारस करण्यात येत आहे.

२. पूर्वलक्षी प्रभावाने श्रेणीवाढ करण्याबाबत शासनाने घेतलेल्या धोरणात्मक निर्णयाच्या अनुषंगाने राज्यातील अनुरेखक संवर्गातील पदांना केंद्र शासनाच्या दिनांक १९ ऑक्टोबर १९९४ च्या आदेशाचा लाभ दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून पूर्वलक्षी प्रभावाने काल्पनिकरीत्या मंजूर करण्यात यावा. दिनांक १ जानेवारी १९८६ ते ३१ मार्च १९९४ पर्यंतची कोणत्याही प्रकारची थकबाकी संबंधितांना प्रदान करण्यात येऊ नये. दिनांक १ जानेवारी १९९४ ते ३१ डिसेंबर १९९६ पर्यंतची थकबाकी संबंधितांना प्रत्यक्ष रोखीने प्रदान न करता ती त्यांच्या भविष्य निर्वाह निधी खात्यात जमा करण्यात यावी व फक्त दिनांक १ जानेवारी १९९७ नंतरची थकबाकी रोखीने प्रदान करण्यात यावी.

३. दिनांक ७ जानेवारी १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाचे सचिव उपस्थित नव्हते. मात्र संघटनेचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक—दोन

प्रशासकीय विभाग	: कृषी व सहकार विभाग
विभाग प्रमुख	: संचालक, मत्स्य व्यवसाय संचालनालय
प्रस्ताव	: मत्स्यव्यवसाय शाळांमधील शिक्षकांना चट्टोपाध्याय समितीच्या त्रिस्तरीय वेतनश्रेणी विहित करण्याबाबत.

समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस : मत्स्यव्यवसाय आयुक्तालयाच्या अधिपत्याखाली मत्स्यव्यवसाय शाळेमधील प्रशिक्षित पदवीधर, एस.एस.सी., डी., एड./पी.टी.सी., पी.एस.सी./पी.टी.सी. आणि चित्रकला शिक्षक ही ४ पदे शिक्षकीय पदे असल्यामुळे याबाबत घेतलेल्या धोरणात्मक निर्णयाच्या अनुषंगाने या ४ पदांना चट्टोपाध्याय आयोगाच्या शिफारशीवर आधारित, अनुक्रमे रु. १६४०—२९०० आणि रु. २०००—३५००, रु. १४००—२६०० आणि रु. १६४०—२९००, रु. १२००—१८०० आणि रु. १३५०—२२०० व रु. १४००—२६०० आणि रु. १६४०—२९०० या वेतनश्रेणी अनुक्रमे वरिष्ठ श्रेणी व निवडश्रेणी म्हणून, सुधारित वेतनश्रेणीच्या मान्य आकृतीबंधांतर्गत मंजूर करण्याबाबत शिफारस करण्यात येत आहे. संबंधित शिक्षकांना, यासंबंधीचा लाभ शासन निर्णय, वित्त विभाग क्रमांक वेपुर १२८९/१३७/सेवा-१०, दिनांक १ फेब्रुवारी १९९० मधील तरतुदींच्या अधीन अनुज्ञेय राहिल.

२. मत्स्यव्यवसाय निर्देशक हे पद शिक्षकीय पद नसल्याचे विभागानेच बैठकीत स्पष्ट केल्यामुळे या पदास त्रिस्तरीय वेतनश्रेणी लागू करण्याचा प्रश्न उपस्थित होत नाही.

३. नौका निर्देशक हे पद शिक्षकीय पद आहे किंवा कसे हे ठरविण्यासाठी अशी पदे कार्यरत असलेल्या इतर विभागांचे अभिप्राय मागवून यावर सर्वंकष निर्णय घेणे संयुक्तिक होईल.

४. दिनांक ५ जानेवारी १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाचे सचिव व संघटनेचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक—तीन

प्रशासकीय विभाग

विभाग प्रमुख

प्रस्ताव

: कृषी व सहकार विभाग

: कृषी विद्यापीठे

: कृषी विद्यापीठातील सहायक कुलसचिव, उप कुलसचिव व कुलसचिव या पदांना विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या वेतनश्रेणी विहित करण्याबाबत.

समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस

: कृषी विद्यापीठातील कुलसचिव, उप कुलसचिव व सहायक कुलसचिव या पदांवर काम करणाऱ्या अधिकाऱ्यांना पार पाडावी लागणारी जबाबदारी व त्यांच्यावरील कामाचा भार हा तत्सम पदे धारण करणाऱ्या अकृषी विद्यापीठातील अधिकाऱ्यांची सम-समान आहे असे म्हणणे योग्य होईल असे वाटत नाही. कृषी विद्यापीठांना संलग्न महाविद्यालये नाहीत किंवा त्यांची संख्या नगण्य आहे. मुख्यत्वे या कारणामुळे या विद्यापीठातील उपरोक्त पदांवर काम करणाऱ्या अधिकाऱ्यांच्या कर्तव्ये व कामाचा व्याप आणि भार तसेच जबाबदारीची कठिणता (onerousness) तुलनेने कमी आहे असेच म्हणावे लागेल. किंबहुना याच कारणामुळे आजतागायत उपरोक्त पदांवर कृषी व अकृषी विद्यापीठात काम करणाऱ्या अधिकाऱ्यांच्या वेतनश्रेणी वेगवेगळ्या राहिलेल्या आहेत. कुलसचिवांची पदे महसूल व वन विभागातील अप्पर जिल्हाधिकारी किंवा उप जिल्हाधिकारी (निवडश्रेणी) या संवर्गातील अधिकाऱ्यांच्या प्रतिनियुक्तीने भरली जातात व हे पदधारक आपल्या मूळ (पूर्वीच्या) पदाची वेतनश्रेणी वैयक्तिक वेतनश्रेणी म्हणून अंगिकारतात असे खुद्द कृषी विभागामार्फतच स्पष्ट करण्यात आले आहे. ही एकूण कारणे व पार्श्वभूमी लक्षात घेता हा प्रस्ताव नाकारण्यात यावा अशी शिफारस आहे.

२. दिनांक ३ जानेवारी १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाचे सचिव व संघटनेचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक—चार

- प्रशासकीय विभाग** : कृषी व सहकार विभाग
- विभाग प्रमुख** : कृषी विद्यापीठे
- प्रस्ताव** : कृषी विद्यापीठातील कृषी सहायक व कृषी पर्यवेक्षक/कनिष्ठ संशोधन सहायक व कृषी अधिकारी/वरिष्ठ संशोधन सहायक या पदांना कृषी विभागाच्या दिनांक ८ डिसेंबर १९९४ च्या आदेशांचा लाभ देण्याबाबत.
- समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस** : मूळ प्रशासकीय विभागातील पदास देण्यात आलेली वेतनश्रेणी त्या पदास समतुल्य असलेल्या इतर प्रशासकीय विभागांकडील तत्सम पदांना मंजूर करण्याबाबतचे शासनाचे प्रचलित धोरण आहे. कृषी विद्यापीठे, कृषी व पदुम या प्रशासकीय विभागाच्या नियंत्रणाखाली येत असल्याने व कृषी अधिकारी श्रेणीतील कृषी आयुक्तालयामधील पदांना कृषी विद्यापीठातील पदे, (त्यांचे सेवाप्रवेश नियम, कर्तव्ये आणि जबाबदारीचा विचार करता) समतुल्य असल्यामुळे आणि वर नमूद केलेले शासनाचे प्रचलित धोरण विचारात घेता, कृषी व पदुम विभागाचे दिनांक ८ डिसेंबर १९९४ चे आदेश कृषी विद्यापीठातील उपरोक्त तत्सम पदांना लागू करण्यास हरकत नसावी.
२. दिनांक ३ जानेवारी १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाचे सचिव व संघटनेचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक—पाच

प्रशासकीय विभाग

: कृषी व सहकार विभाग

विभाग प्रमुख

: कृषी विद्यापीठे

प्रस्ताव

: कृषी विद्यापीठातील वरिष्ठ संशोधन सहायक या पदास श्रीमती ना. दा. ठा. विद्यापीठाकडील तत्सम पदाची वेतनश्रेणी समकक्षतेच्या आधारे लागू करण्याबाबत.

समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस

: वेतन समानीकरण समितीने वरिष्ठ संशोधन सहाय्यक या पदाची तुलना जिल्हा कृषी अधिकारी या पदाशी करून या पदास रु. २०००—३५०० ही सुधारित वेतनश्रेणी विहित करण्याबाबत शिफारस केली होती व ही शिफारस स्वीकृत होऊन त्याप्रमाणे या पदास रु. २०००—३५०० ही वेतनश्रेणी मंजूर करण्यात आली आहे. कृषी विभागाने याबाबत असे निदर्शनास आणून दिले आहे की, वरिष्ठ संशोधन सहाय्यक या पदाचे सेवाप्रवेश नियम आणि कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या विचारात घेता हे पद जिल्हा कृषी अधिकारी या पदाशी समतुल्य नसून वरच्या दर्जाचे आहे. शिवाय, श्रीमती नाथीबाई दामोदर ठाकरसी विद्यापीठामधील वरिष्ठ संशोधन सहाय्यक या रु. ६८०—१२५० या असुधारित वेतनश्रेणीतील वरिष्ठ संशोधन सहाय्यक या पदास रु. २२००—३७०० ही सुधारित वेतनश्रेणी मंजूर करण्यात आली आहे. संदर्भाधीन पदांची द्वितीय श्रेणीतील कृषी शास्त्रीय पदव्युत्तर पदवी ही अर्हता व जिल्हा कृषी अधिकारी या पदाशी असलेली भिन्नता विचारात घेता या पदास रु. २२००—३७०० ही वेतनश्रेणी मंजूर करण्यास हरकत नसावी.

२. पूर्वलक्षी प्रभावाने श्रेणीवाढ करण्याबाबत शासनाने घेतलेल्या धोरणात्मक निर्णयाच्या अनुषंगाने वरील पदास रु. २२००—३७०० ही वेतनश्रेणी दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून पूर्वलक्षी प्रभावाने काल्पनिकरित्या मंजूर करण्यात यावी. दिनांक १ जानेवारी १९८६ ते ३१ मार्च १९९४ पर्यंतची कोणत्याही प्रकारची थकबाकी संबंधितांना प्रदान करण्यात येऊ नये. दिनांक १ एप्रिल १९९४ ते ३१ डिसेंबर १९९६ पर्यंतची थकबाकी संबंधितांना प्रत्यक्ष रोखीने प्रदान न करता ती त्यांच्या भविष्य निर्वाह निधी खात्यात जमा करण्यात यावी व फक्त दिनांक १ जानेवारी १९९७ नंतरची थकबाकी रोखीने प्रदान करण्यात यावी.

३. दिनांक ३ जानेवारी १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाचे सचिव व संघटनेचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक—सहा

प्रशासकीय विभाग

विभाग प्रमुख

प्रस्ताव

: कृषी व सहकार विभाग

: पंजाबराव कृषी विद्यापीठे

: ग्रामीण शिक्षण संस्था, वर्धा व अमरावती येथील शिक्षक पदांना उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभागाच्या दिनांक २५ मार्च १९९४ व शालेय शिक्षण विभागाच्या दिनांक १४ सप्टेंबर १९९४ च्या आदेशान्वये मंजूर करण्यात आलेल्या वेतनश्रेणी समकक्षता निश्चित करून विहित करण्याबाबत.

समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस

: कृषी विद्यापीठाने याबाबत असे स्पष्ट केले आहे की, १९७६ पूर्वी उपरोक्त ग्रामीण शिक्षण संस्थांमधील शिक्षकांना विद्यापीठ अनुदान आयोगाची वेतनश्रेणी अनुज्ञेय होती. त्यानंतर त्या पदांस अनुक्रमे रु. ६००—११५० व रु. ५००—९०० व दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून रु. २०००—३५०० व रु. १४००—२६०० + विशेष वेतन रु. १२५ मंजूर करण्यात आले. कृषी विद्यापीठाने या पदांच्या अर्हता, या संस्थांमध्ये शिकविला जाणारा अभ्यासक्रम इ. बाबी विचारात घेता या पदांची तुलना + २ स्तरावरील प्राचार्य व व्यावसायिक शिक्षकांशी करणे योग्य असल्याचे स्पष्ट केले आहे. ही स्पष्ट झालेली तुलना व समकक्षता विचारात घेता उपरोक्त ग्रामीण शिक्षण संस्थांमधील प्राचार्य व अधिव्याख्यात्यांना अनुक्रमे रु. २२००—३७०० + रु. १०० विशेष वेतन व १२ वर्षांनंतर वरिष्ठ वेतनश्रेणी रु. २५००—४००० + रु. १०० विशेष वेतन, शालेय शिक्षण विभागाच्या शासन निर्णय क्रमांक एसएसएन २६९३/११५/माशि-२, दिनांक १४ सप्टेंबर १९९५ मधील निर्णयाप्रमाणे आणि रु. २०००—३५०० व रु. २५००—४००० (वरिष्ठ श्रेणी १२ वर्षांनंतर), उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभागाच्या शासन निर्णय क्रमांक पीटीएस २२९२/६५६३९/(२३६५)/व्यशि-४, दिनांक २५ मार्च १९९४ च्या आदेशाप्रमाणे, मंजूर करण्यास हरकत नसावी. याचाच अर्थ प्राचार्य या पदास दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून रु. २२००—३७०० व अधिव्याख्याता या पदास दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून रु. २०००—३५०० ही वेतनश्रेणी उपरोक्त निर्णयाच्या अनुषंगाने अनुज्ञेय राहिल.

२. पूर्वलक्षी प्रभावाने श्रेणीवाढ करण्याबाबत शासनाने घेतलेल्या धोरणात्मक निर्णयाच्या अनुषंगाने प्राचार्य पदास रु. २२००—३७०० व अधिव्याख्याता या पदास रु. २०००—३५०० ही वेतनश्रेणी दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून पूर्वलक्षी प्रभावाने काल्पनिकरीत्या मंजूर करण्यात यावी. दिनांक १ जानेवारी १९८६ ते ३१ मार्च १९९४ पर्यंतची कोणत्याही प्रकारची थकबाकी संबंधितांना प्रदान करण्यात येऊ नये. दिनांक १ एप्रिल १९९४ ते ३१ डिसेंबर १९९६ पर्यंतची थकबाकी संबंधितांना प्रत्यक्ष रोखीने प्रदान न करता ती त्यांच्या भविष्य निर्वाह निधी खात्यात जमा करण्यात यावी व फक्त दिनांक १ जानेवारी १९९७ नंतरची थकबाकी रोखीने प्रदान करण्यात यावी.

३. दिनांक ३ जानेवारी १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाचे सचिव व संघटनेचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक—सात

प्रशासकीय विभाग	: शिक्षण व सेवायोजन विभाग
विभाग प्रमुख	: संचालक, शिक्षण संचालनालय
प्रस्ताव	: संगीत शिक्षकांना चट्टोपाध्याय समितीच्या त्रिस्तरीय वेतनश्रेणी विहित करण्याबाबत
समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस	: संगीत शिक्षक हा प्रवर्ग देखील शिक्षकीय पद म्हणून गणला जात असल्यामुळे व या पदास केंद्र शासनाने देखील त्रिस्तरीय वेतनश्रेणी मंजूर केलेल्या असल्यामुळे एक तत्त्व म्हणून राज्य शासनाकडील संगीत शिक्षकांना त्रिस्तरीय वेतनश्रेणी लागू करण्याबाबत शिफारस करण्यात येत आहे. केंद्र शासनाकडील संगीत शिक्षकांची पदे वरच्या वेतनश्रेणीत असल्यामुळे तेथील त्रिस्तरीय वेतनश्रेणी त्या अनुषंगाने वरच्या टप्प्यातील आहेत. राज्य शासनाकडील संगीत शिक्षक सध्या रु. १२००—२०४० व रु. १३५०—२२०० या मूळ वेतनश्रेणीत असल्यामुळे त्यांना रु. १४००—२६०० व रु. १६४०—२९०० या सामाईक वेतनश्रेणी अनुक्रमे वरिष्ठ श्रेणी व निवडश्रेणी म्हणून, मंजूर करण्यात याव्यात. संबंधीत संगीत शिक्षकांना, यासंबंधीचा लाभ शासन निर्णय, शिक्षण व सेवायोजन विभाग क्रमांक चवेआ १०८९/१११/मा.शि. २, दिनांक २ सप्टेंबर १९८९ मधील तरतुदींच्या अधीन राहून अनुज्ञेय राहील.
	२. तबलावादक हे शिक्षकीय पद नसल्यामुळे या पदास त्रिस्तरीय वेतनश्रेणी मंजूर करण्याबाबत शिफारस करण्यात येत नाही.
	३. दिनांक ५ जानेवारी १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाच्या सचिव उपस्थित होत्या.

प्रस्ताव क्रमांक—आठ

- प्रशासकीय विभाग** : शिक्षण व सेवायोजन विभाग
- विभाग प्रमुख** : संचालक, तंत्रशिक्षण संचालनालय
- प्रस्ताव** : तंत्रशिक्षण संचालनालयातील प्रशासकीय पदांना अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेच्या वेतनश्रेणी लागू करणेबाबत.
- समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस** : तंत्रशिक्षण संचालनालयामधील विविध प्रशासकीय पदांवर त्यांच्या सेवाप्रवेश नियमांच्या अनुषंगाने शिक्षकीय पदांवरून बदलीने वा पदोन्नतीने नेमणूक करण्यात येते. तेथील शिक्षकीय पदांना अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेने पुरस्कृत केलेल्या वरच्या वेतनश्रेणी लागू करण्यात आल्यामुळे व प्रशासकीय पदांच्या वेतनश्रेणी या निम्नस्तर असल्यामुळे उपरोक्त सेवाप्रवेश नियमांची अंमलबजावणी दुरापास्त झाली आहे. या संचालनालयातील विविध प्रशासकीय पदांच्या कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या पार पाडण्यासाठी शिक्षकीय पदांसाठी विहित केलेल्या उच्च अशा शैक्षणिक अर्हतेची आवश्यकता नसल्याचे चर्चेत दिसून आले. प्रशासकीय पदे धारण करणाऱ्यांना मुख्यतः व्यवस्थापकीय आणि प्रशासनिक स्वरूपाचीच कर्तव्ये पार पाडावी लागतात. त्यामुळे या पदांना अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेने पुरस्कृत केलेल्या शिक्षकीय पदांसाठीच्या वेतनश्रेणी मंजूर करता येण्यासारख्या नाहीत अशी शिफारस करण्यात येत आहे. तंत्रशिक्षण संचालनालयाने तिकडील प्रशासकीय पदे व शिक्षकीय पदे या दोन प्रकारच्या पदांचे वेगवेगळे संवर्ग करावेत व ती भरण्याकरिता वेगवेगळे मार्ग-तथा-सेवाप्रवेश नियम विहित करावेत अशीही शिफारस करण्यात येते. अध्यक्ष तंत्र परीक्षा मंडळ, यासारख्या पदांकरिता, ज्यांची दैनंदिन कर्तव्ये पार पाडण्यासाठी उच्च शैक्षणिक अर्हतेची आवश्यकता आहे, त्यांचा अपवाद करून अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेने पुरस्कृत केलेली त्या पदांच्या सेवाप्रवेश नियमास अनुलक्षून योग्य अशी वेतनश्रेणी मंजूर करण्यास या समितीची हरकत राहणार नाही.

२. दिनांक १२ फेब्रुवारी १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाचे प्रधान सचिव, संचालक तंत्रशिक्षण संचालनालय व इतर अधिकारी उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक—नऊ

प्रशासकीय विभाग : शिक्षण व सेवायोजन विभाग
 विभाग प्रमुख : संचालक, तंत्रशिक्षण संचालनालय
 प्रस्ताव : तंत्र निकेतनातील ग्रंथपाल या पदास अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेच्या वेतनश्रेणी विहित करणेबाबत.

समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस : शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालयामधील ग्रंथपालांना तेथील शिक्षकीय पदापैकी " अधिव्याख्याता " यापदाची रु. २२००—४००० ही मूळ वेतनश्रेणी लागू करण्यात आलेली आहे व रु. ३०००—५००० व रु. ३७००—५७०० या वेतनश्रेणी अनुक्रमे वरिष्ठ श्रेणी व निवड श्रेणी म्हणून मंजूर करण्यात आलेल्या आहेत. शासकीय तंत्र निकेतनामधील शिक्षकीय पदांपैकी " अधिव्याख्याता " या पदास रु. २२००—३७०० ही अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेच्या शिफारशीवर आधारित वेतनश्रेणी मंजूर करण्यात आलेली असून रु. ३०००—४५०० व रु. ३७००—५३०० या वेतनश्रेणी अनुक्रमे वरिष्ठ श्रेणी व निवड श्रेणी म्हणून मंजूर केलेल्या आहेत. शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालये व तंत्र निकेतन सध्या एकाच संचालनालयाखाली कार्यरत आहेत. दोन्हीकडील ग्रंथपालांची ज्येष्ठता सूची सामाईक होती. तसेच दोन्हीकडील " ग्रंथपाल " या पदाचे सेवाप्रवेश नियम व कर्तव्ये आणि जबाबदाऱ्या देखील सारख्याच होत्या. हे सर्व पहाता आणि उपरोक्त तंत्रशिक्षण संस्थांतील " ग्रंथपाल " हे पद शिक्षकीय पद असल्याचे मान्य झाले असल्यामुळे, तंत्र निकेतनामधील ग्रंथपाल या पदास रु. २२००—३७०० आणि रु. ३०००—४५०० ही वरिष्ठ श्रेणी व रु. ३७००—५३०० ही निवड श्रेणी, त्यासंबंधीच्या अटी व शर्तीच्या मधीन राहून, मंजूर करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.

२. अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद किंवा केंद्र शासनाने, तंत्र निकेतनामधील " ग्रंथपाल " या पदास या परिषदेच्या शिफारशीवर आधारित वेतनश्रेणी लागू करण्याबाबत कळविले नसल्यामुळे, तंत्र निकेतनामधील या पदास अभियांत्रिकी महाविद्यालयामधील " ग्रंथपाल " या पदास ज्या दिवसापासून या परिषद-पुरस्कृत वेतनश्रेणी लागू करण्यात आलेल्या आहेत नेमक्या त्यांच दिवसापासून तशा वेतनश्रेणी लागू करता येण्यासारख्या नाहीत: पूर्वलक्षी प्रभावाने श्रेणीवाढ करण्याबाबत शासनाने घेतलेल्या धोरणात्मक निर्णयाच्या अनुषंगाने तंत्र निकेतनातील ग्रंथपाल या पदास उपरोक्त वेतनश्रेणी दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून पूर्वलक्षी प्रभावाने काल्पनिकरित्या मंजूर करण्यात यावी. दिनांक १ जानेवारी १९८६ ते ३१ मार्च १९९४ पर्यंतची कोणत्याही प्रकारची थकबाकी संबंधितांना प्रदान करण्यात येऊ नये. दिनांक १ एप्रिल १९९४ ते ३१ डिसेंबर १९९६ पर्यंतची थकबाकी संबंधितांना प्रत्यक्ष रोखीने प्रदान न करता ती त्यांच्या भविष्य निर्वाह निधी खात्यात जमा करण्यात यावी. फक्त दिनांक १ जानेवारी १९९७ नंतरची थकबाकी रोखीने प्रदान करण्यात यावी.

३. शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालयामधील ग्रंथपाल व तंत्र निकेतनामधील ग्रंथपाल यांना प्रत्येकी तेथील अधिव्याख्याता या पदाप्रमाणे अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेने पुरस्कृत केलेल्या त्रिस्तरीय वेतनश्रेणी लागू करण्यात येत असल्यामुळे व या दोन शासकीय तंत्रशिक्षण संस्थांतील ग्रंथपालांची ज्येष्ठता सूची सामाईक असल्यामुळे, अभियांत्रिकी महाविद्यालयामधील उच्चस्तर त्रिस्तरीय वेतनश्रेणीचा लाभ या सामाईक ज्येष्ठता सूचीमधील ज्येष्ठ व पात्र ग्रंथपालांना मिळणे रास्त होईल. त्यामुळे ज्येष्ठता, पात्रता आणि इच्छुकता हे निकष विचारात घेऊन व त्यासंबंधीचा विकल्प संबंधितांकडून मागवून ज्येष्ठ व पात्र कर्मचाऱ्यांना अभियांत्रिकी महाविद्यालयामध्ये जाण्याबाबतचा विकल्प देण्यास मुभा असावी अशी शिफारस करण्यात येत आहे.

४. दिनांक ७ जानेवारी १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाचे प्रधान सचिव तसेच संघटनेचे पदाधिकारी व दिनांक १२ फेब्रुवारी १९९८ रोजी झालेल्या बैठकीस प्रशासकीय विभागाचे प्रधान सचिव उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक—दहा

प्रशासकीय विभाग	: शिक्षण व सेवायोजन विभाग
विभाग प्रमुख	: संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय
प्रस्ताव	: शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थातील शासकीय/अशासकीय अनुदानित तंत्र व माध्यमिक व उच्च माध्यमिक स्तरावरील निदेशकांना द्विस्तरीय/त्रिस्तरीय वेतनश्रेणी मंजूर करणेबाबत
समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस	: उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभागाच्या दिनांक १५ मे १९९५ च्या आदेशान्वये शासकीय/अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेमधील निदेशकांना/गट निदेशकांना त्रिस्तरीय/द्विस्तरीय वेतनश्रेणी मंजूर करण्यात आली आहे. याबाबत वेतननिश्चितीमध्ये येणाऱ्या अडचणी निवारण्यासाठी शालेय शिक्षण विभागाच्या यासंबंधीच्या इतर आदेशामधील सवलतींचा लाभ देण्याबाबतचा प्रस्ताव संमत करताना शिक्षकांना लागू करण्यात आलेल्या त्रिस्तरीय वेतनश्रेणीमध्ये एकवाक्यता राखण्याच्या दृष्टीने निवडश्रेणीची पदे एकूण पदसंख्येच्या २० टक्के असावीत असे ठरविण्यात आले होते. इतरत्रही निवडश्रेणीची पदे एकूण पदसंख्येच्या २० टक्के असल्यामुळे, निदेशकांनाही लागू करण्यात आलेल्या त्रिस्तरीय वेतनश्रेणीमधील निवडश्रेणी पदे देखील एकूण पदसंख्येच्या २० टक्के असणे आवश्यक आहे.

२. राज्यात निदेशकाचे/गट निदेशकाचे पद पूर्वी अशिक्षकीय पद म्हणूनच समजण्यात येत होते, कारण या पदाच्या धारकांना शिक्षक आमदारांच्या निवडणुकीमध्ये मतदानाचा हक्क असलेल्या शिक्षक मतदारांच्या यादीत समावेश होत नाही व शिक्षकांप्रमाणे त्यांना शालेय सत्र संपल्यानंतरची उन्हाळी सुटी (Summer Vacation) देखील अनुज्ञेय नाही. परंतु तरीही या पदाला शिक्षकीय पदाना लागू करण्यात आलेल्या त्रिस्तरीय वेतनश्रेणी मंजूर करण्याबाबतचा धोरणात्मक निर्णय शासनाने एका विशिष्ट तारखेस जाणीवपूर्वक घेतला असल्यामुळे, त्रिस्तरीय वेतनश्रेणीची योजना या पदास पूर्वलक्षी प्रभावाने लागू करता येण्यासारखी नाही.

३. दिनांक ५ जानेवारी १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाचे प्रधान सचिव व संघटनेचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक—अकरा

प्रशासकीय विभाग	: शिक्षण व सेवायोजन विभाग
विभाग प्रमुख	: संचालक, पुरातत्व व वस्तुसंग्रहालये, मुंबई
प्रस्ताव	: पुरातत्व विभागातील बगीचा उप आवेक्षक या पदास कृषी सहायकाप्रमाणे वेतनश्रेणी विहित करणेबाबत.

समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस : पुरातत्व व वस्तुसंग्रहालये संचालनालयातील बगीचा उप आवेक्षकाचे केवळ १ पद सध्या अस्तित्वात आहे. या पदाची सेवाप्रवेश अर्हता शेतकी विषय घेऊन माध्यमिक शाळा प्रमाणपत्र परीक्षा वा तत्सम परीक्षा उत्तीर्ण अशी आहे. तसेच २ वर्षांचा शेतकी शाळेचा अभ्यासक्रम किंवा कृषी पदवधिर असे सुधारित सेवाप्रवेश नियम अंमलात यावयाचे आहेत. या संचालनालयातील उप आवेक्षक पदाचे धारक कृषी पदविका (२ वर्षांचा कृषी अभ्यासक्रम) ही अर्हता धारण करीत आहे. सार्वजनिक बांधकाम विभागातील रु. २६०—४९५ या असुधारित वेतनश्रेणीतील बगीचा उप आवेक्षक या पदास शैक्षणिक अर्हतेच्या आधारे रु. १२००—१८०० ही सुधारित वेतनश्रेणी मंजूर करण्यात आली आहे. प्राप्त परिस्थितीत, पुरातत्व व वस्तुसंग्रहालये संचालनालयातील बगीचा उप आवेक्षक या पदास रु. १२००—१८०० ही सुधारित वेतनश्रेणी मंजूर करण्याबाबत समिती शिफारस करीत आहे.

२. पूर्वलक्षी प्रभावाने श्रेणीवाढ करण्याबाबत शासनाने घेतलेल्या धोरणात्मक निर्णयाच्या अनुषंगाने बगीचा उप आवेक्षक या पदास रु. १२००—१८०० ही वेतनश्रेणी दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून पूर्वलक्षी प्रभावाने काल्पनिकरित्या मंजूर करण्यात यावी. दिनांक १ जानेवारी १९८६ ते ३१ मार्च १९९४ पर्यंतची कोणत्याही प्रकारची थकबाकी संबंधिताना प्रदान करण्यात येऊ नये. दिनांक १ एप्रिल १९९४ ते ३१ डिसेंबर १९९६ पर्यंतची थकबाकी संबंधिताना प्रत्यक्ष रोखीने प्रदान न करता ती त्यांच्या भविष्य निर्वाह निधी खात्यात जमा करण्यात यावी व फक्त दिनांक १ जानेवारी १९९७ नंतरची थकबाकी रोखीने प्रदान करण्यात यावी.

३. दिनांक ७ जानेवारी १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाचे सचिव तसेच संघटनेचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक—बारा

प्रशासकीय विभाग	: वित्त विभाग
विभाग प्रमुख	: आयुक्त, विक्रीकर विभाग
प्रस्ताव	: विक्रीकर विभागातील विविध राजपत्रित पदांना वरच्या वेतनश्रेणी मंजूर करणेबाबत.
समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस	: राज्यातील इतर प्रशासकीय विभागाच्या अखत्यारीतील पदे त्यांचे सेवाप्रवेश नियम व कर्तव्ये आणि जबाबदाऱ्या यांचा विचार करता सर्वस्वी भिन्न असल्याने, अशा भिन्न पदांशी विक्रीकर विभागातील पदांची केलेली तुलना अप्रस्तुत ठरते. इतर विभागातील राजपत्रित पदांना दिलेली वरची वेतनश्रेणी व दर्जा विक्रीकर विभागातील तथाकथित समकक्ष पदांना देता येण्यासारखा नाही.

२. विक्रीकर विभागातील पदांची केंद्र शासनाच्या आयकर खात्यातील पदांशी केलेली तुलना देखिल अवास्तव वाटते. दोन्हीमधील कर निर्धारणा व कर गोळा करण्याच्या पद्धतीत लक्षणीय फरक व तफावत आहे. खेरीज, केंद्र शासनाच्या पदांशी येथील पदांची तुलना करण्यासाठी शासनाने नियुक्त केलेल्या वेतन समानीकरण समितीने देखिल विक्रीकर विभागातील पदांची तुलना केंद्र शासनाच्या आयकर विभागातील पदांशी केलेली नाही.

३. विक्रीकर अधिकारी वर्ग-१ या पदास रु. २२००—३७०० ही वेतनश्रेणी या पदाची रु. ६८०—१२५० ही पूर्वीची असुधारित वेतनश्रेणी विचारात घेऊन दिलेली आहे. इतरत्र, रु. २२००—४००० ही सुधारित वेतनश्रेणी रु. ६८०—१५०० या वरच्या असुधारित वेतनश्रेणीतील पदांना दिलेली आहे. शिवाय, काही सुरळक ठिकाणी रु. २२००—३७०० या पदास रु. २२००—४००० या वेतनश्रेणीतील पद पदोन्नतीचे पद आहे. या दोन पदामधील तफावत कायम ठेवण्याच्या दृष्टीने उच्चाधिकार सचिव समितीने रु. ६८०—१२५० व रु. ६८०—१५०० या दोन पूर्वीच्या असुधारित वेतनश्रेणीसाठी रु. २२००—३७०० व रु. २२००—४००० या दोन सुधारित वेतनश्रेणी विहित करण्याबाबत सुचविलेले आहे. या परिस्थितीत, रु. ६८०—१२५० या असुधारित वेतनश्रेणीतील पदांना रु. २२००—४००० ही वरची वेतनश्रेणी देण्याबाबत शिफारस नाही.

४. दिनांक ६ जानेवारी १९९८ रोजी वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाने उप सचिव व संघटनेचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक—तेरा

प्रशासकीय विभाग	: वित्त विभाग
विभाग प्रमुख	: आयुक्त, विक्रीकर विभाग
प्रस्ताव	: विक्रीकर विभागातील निरीक्षक या पदास मंत्रालयीन सहाय्यकाप्रमाणे रु. १६४०—२९०० ही वेतनश्रेणी मंजूर करण्याबाबत.

समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस : सर्वसाधारणतः दर १० वर्षाने होणाऱ्या सार्वत्रिक वेतन सुधारणेच्यावेळी विविध पदांच्या पूर्वीच्या वेतनश्रेणीमधील सापेक्षता काही ठिकाणी अबाधित रहात नाही. १९७७ साली शासनाने असा निर्णय घेतला होता की, " यापुढे राज्य शासकीय व इतर कर्मचाऱ्यांच्या वेतनश्रेणी सुधारण्यासाठी राज्य शासनाकडून स्वतंत्र आयोग नेमण्यात येणार नाही. जेव्हा जेव्हा केंद्र सरकार वेतन आयोग नियुक्त करेल, तेव्हा तेव्हा वेतनश्रेणी विषयीच्या त्या आयोगाच्या शिफारशीवरील केंद्र सरकारचे निर्णय राज्य शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या तुलनीय प्रवर्गाना लागू करण्यात येतील. " दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून शासकीय कर्मचाऱ्यांना सुधारित वेतनश्रेणी लागू करण्यासंबंधात शिफारस करण्याबाबत नियुक्त केलेल्या वेतन समानीकरण समितीने मंत्रालयातील " सहायक " या पदास केंद्र शासनाच्या केंद्रीय सचिवालयातील सहाय्यकांची समकक्षता दिल्यामुळे येथील " सहायक " या पदास तेथील " सहायक " या पदाची रु. १४००—२६०० ही सुधारित वेतनश्रेणी विहित करण्याबाबत शिफारस केली होती. त्यानंतर, केंद्रीय प्रशासकीय न्यायाधिकरणाने केंद्र शासनाकडील " सहायक " या पदास रु. १६४०—२९०० ही वरची वेतनश्रेणी देण्याबाबतचे निदेश दिल्याने, केंद्र तथा राज्य शासनाकडील " सहायक " या पदास परिणाम-स्वरूप रु. १६४०—२९०० ही वेतनश्रेणी त्यानंतर मंजूर करण्यात आली आहे. या परिस्थितीत, केवळ एकच सेवाप्रवेश पद्धती दोन पदांच्या बाबतीत अवलंबण्यात येत असल्यामुळे, संबंधित पदधारकांच्या पदस्थापनेनंतर त्यांना निभाव्या लागणाऱ्या कर्तव्ये आणि जबाबदाऱ्या यांतील भिन्नता दुर्लक्षित करून अशा पदांना एकच वेतनश्रेणी विहित करणे हे, विशेषकरून राज्य शासनाच्या वरील धोरणात्मक निर्णय विचारात घेता, उचित होणार नाही. या परिस्थितीत मंत्रालयातील सहाय्यकांची रु. १६४०—२९००, ही वेतनश्रेणी विक्रीकर निरीक्षक या पदास मंजूर करता येण्यासारखी नाही अशी समिती शिफारस करीत आहे.

२. ज्येष्ठ विक्रीकर निरीक्षक व विक्रीकर निरीक्षक या पदांचे संमिल्लीकरण करण्यासंबंधीची बाब या समितीच्या कार्यक्षेत्रात येत नसल्यामुळे त्यावर या समितीचे अभिप्राय नाहीत.

३. दिनांक ६ जानेवारी १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाचे उप सचिव व संघटनेचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक--चौदा

प्रशासकीय विभाग	: वित्त विभाग
विभाग प्रमुख	: आयुक्त, विक्रीकर विभाग
प्रस्ताव	: विक्रीकर विभागातील उपहारगृहातील कर्मचाऱ्यांना वरच्या वेतनश्रेणी मंजूर करणेबाबत.
समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस	: राज्य शासनाच्या मंत्रालय, विधान भवन, कोकण भवन, नवी मुंबई इत्यादी ठिकाणी कार्यरत असलेल्या उपहारगृहांच्या व्याप्तीमध्ये स्थल-निहाय, तेथील स्थानिक स्थिती विचारात घेता, फरक असल्याचे दिसते. या उपहारगृहांमधील पदांच्या असुधारित वेतनश्रेणी विचारात घेऊन वेतन समानीकरण समितीने सुधारीत वेतनश्रेणी विहित करण्याबाबत शिफारस केली होती. हे लक्षात घेता, विक्रीकर विभागातील उपहारगृहामधील पदांना त्यांच्या असुधारित वेतनश्रेणी विचारात घेऊन मंजूर करण्यात आलेल्या सुधारित वेतनश्रेणी योग्य वाटतात. या सर्व उपहारगृहांचा आढावा घेऊन त्यांचे एकूण आर्थिक व्यवहार, कर्मचारीवृंद, कामाचा भार इत्यादींची तौलानिक पडताळणी-तथा-मूल्यमापन करणे वा पदांची श्रेणीवाढ करणे या समितीच्या कार्यक्षेत्रात येत नाही.

२. दिनांक ६ जानेवारी १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाचे उप सचिव व संघटनेचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक—पंधरा

- प्रशासकीय विभाग : वित्त विभाग
- विभाग प्रमुख : संचालक, लेखा व कोषागारे संचालनालय
- प्रस्ताव : लेखा व कोषागारे संचालनालयातील विविध राजपत्रित पदांना वरच्या वेतनश्रेणी मंजूर करणे.
- समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस : विभाग प्रमुखांच्या सुधारित वेतनश्रेणी निर्धारित करताना वेतन समानीकरण समितीने त्यांच्या असुधारित वेतनश्रेणी व आपआपसातील सापेक्षता व प्रशासकीय विभागाच्या सचिवांच्या वेतनश्रेणीशी असलेली त्यांची सापेक्षता अबाधित राहिल याची काळजी घेतल्याचे दिसते. या परिस्थितीत, केवळ संचालक, लेखा व कोषागारे या विभाग प्रमुखांची सुधारित वेतनश्रेणी उंचावता येण्यासारखी नाही. वेतन समानीकरण समितीस लेखा व कोषागारे संचालनालयामधील कोणत्याही पदास समकक्ष असलेले पद केंद्र शासनाकडे आढळल्याचे दिसत नाही. या परिस्थितीत, या संचालनालयातील राजपत्रित पदांची केंद्र शासनाच्या महालेखापाल कार्यालयातील पदाशी केलेली तुलना योग्य वाटत नाही. पदांची श्रेणीवाढ करण्याबाबतचा प्रश्न या समितीच्या कार्यक्षेत्रात येत नाही.
२. दिनांक ६ जानेवारी १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाच्या सचिव व संघटनेचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक—सोळा

- प्रशासकीय विभाग : वित्त विभाग
- विभाग प्रमुख : संचालक, लेखा व कोषागारे संचालनालय
- प्रस्ताव : लेखा व कोषागारे संचालनालयातील विविध अराजपत्रित पदांना वरच्या वेतनश्रेणी मंजूर करणे.
- समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस : लेखा व कोषागारे संचालनालयातील वर्ग-३ च्या अराजपत्रित पदांना त्याच्या असुधारित वेतनश्रेणी विचारात घेऊन वेतन समानीकरण समितीने सुधारित वेतनश्रेणीबाबत शिफारस केली होती. इतरत्र तथाकथित समकक्ष पदांना या समितीच्या अहवालाच्या परिच्छेदामध्ये चर्चित्याप्रमाणे वेगवेगळ्या कारणांसाठी वरच्या सुधारित वेतनश्रेणी मंजूर करण्यात आल्या असल्यामुळे, इतर विभागातील भिन्न सेवाप्रवेश नियम व कर्तव्ये आणि जबाबदाऱ्या असलेल्या पदांशी केलेली तुलना या ठिकाणी अप्रस्तुत वाटते. पदांच्या श्रेणीवाढीबाबतचा प्रश्न या समितीच्या कार्यक्षेत्रात येत नाही.
२. दिनांक ६ जानेवारी १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाच्या सचिव व संघटनेचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक—सतरा

प्रशासकीय विभाग	: सामान्य प्रशासन विभाग
विभाग प्रमुख	: सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग
प्रस्ताव	: महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगातील अधिकारी संवर्गातील पदांना मंत्रालयातील तत्सम पदांप्रमाणे वेतनश्रेणी विहित करण्याबाबत.
समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस	: वेतन समानीकरण समितीने महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगातील राजपत्रित पदांना त्यांच्या असुधारित वेतनश्रेणी विचारात घेऊन सुधारीत वेतनश्रेणीची शिफारस केली होती. मंत्रालयातील तथाकथित नामसदृश्यामुळे समकक्ष दिवस असलेली पदे पूर्वीपासूनच वरच्या वेतनश्रेणीत असल्यामुळे त्यांना वरच्या सुधारित वेतनश्रेणी मंजूर केल्या आहेत. केंद्र शासनाकडील केंद्रीय लोकसेवा आयोगातील राजपत्रित पदांच्या वेतनश्रेणी देखील महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगातील राजपत्रित पदांच्या वेतनश्रेणीपेक्षा पूर्वी पासूनच वरच्या होत्या. या स्थितीत महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामधील पदांना वरच्या वेतनश्रेणी मंजूर करता येण्यासारख्या नाहीत. या आयोगामधील राजपत्रित अधिकाऱ्यांच्या आकृतीबंधात बदल करून नविन आकृतीबंध निर्माण करण्याबाबतची बाब या समितीच्या कार्यक्षेत्रात येत नाही.

२. दिनांक ६ जानेवारी १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाचे उप सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाचे सचिव व संघटनेचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक—अठरा

- प्रशासकीय विभाग : सामान्य प्रशासन विभाग
- विभाग प्रमुख : संचालक, सैनिक कल्याण विभाग
- प्रस्ताव : सैनिक कल्याण विभागातील वसतिगृह अधीक्षक व कल्याण संघटक या पदांना अनुरूप वेतनश्रेणी मंजूर करण्याबाबत.
- समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस : सैनिक कल्याण विभागातील कार्यकारी पदांवर निवृत्त झालेल्या सैनिकांची नेमणूक करण्यात येते. निवृत्तीसमयी ते रु. १५००—२२५० व रु. १७५०—२६०० या वेतनश्रेणीत वेतन घेत असल्याने नियुक्तीनंतर रु. ९५०—१५०० या वेतनश्रेणीत त्यांचे वेतन रु. १५०० च्या जवळपास निश्चित होऊन त्यांच्या वेतनात कुंठीतता निर्माण होते. वसतिगृह अधीक्षक व कल्याण संघटक ही विचाराधीन पदे, या पदांचे सेवाप्रवेश नियम विचारात घेता, रु. ९५०—१५०० या वेतनश्रेणीतील सर्वसाधारणपणे आढळून येणाऱ्या इतर पदांशी तुलनीय नसल्याचे स्पष्ट होते. या परिस्थितीत, निवृत्त सैनिकांना पुनर्नियुक्तीनंतर देण्यात येणाऱ्या सेवेचा योग्य मोबदला मिळण्याच्या हेतूने वसतिगृह अधीक्षक व कल्याण संघटक या दोन पदांची वेतनश्रेणी रु. १२००—२०४० अशी उंचावण्याबाबत शिफारस करण्यात येते.
२. पूर्वलक्षी प्रभावाने श्रेणीवाढ करण्याबाबत शासनाने घेतलेल्या धोरणात्मक निर्णयाच्या अनुषंगाने वसतिगृह अधीक्षक व कल्याण संघटक या पदांना रु. १२००—२०४० ही वेतनश्रेणी दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून पूर्वलक्षी प्रभावाने काल्पनिकरित्या मंजूर करण्यात यावी. दिनांक १ जानेवारी १९८६ ते ३१ मार्च १९९४ पर्यंतची कोणत्याही प्रकारची थकबाकी संबंधितांना प्रदान करण्यात येऊ नये. दिनांक १ एप्रिल १९९४ ते ३१ डिसेंबर १९९६ पर्यंतची थकबाकी संबंधितांना प्रत्यक्ष रोखीने प्रदान न करता ती त्यांच्या भविष्य निर्वाह निधी खात्यात जमा करण्यात यावी व फक्त दिनांक १ जानेवारी १९९७ नंतरची थकबाकी रोखीने प्रदान करण्यात यावी.
३. दिनांक ६ जानेवारी १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाचे प्रधान सचिव उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक—एकोणीस

- प्रशासकीय विभाग** : पाटबंधारे विभाग/सार्वजनिक बांधकाम विभाग
- विभाग प्रमुख** : मुख्य अभियंता
- प्रस्ताव** : मुख्य अभियंता स्तर १ व २ या पदांना केंद्र शासनाकडील तत्सम पदाची वेतनश्रेणी लागू करण्याबाबत.
- समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस** : शासनाने वेतन समानीकरण समितीच्या अहवालातील शिफारशीची छाननी करण्याकरीता नियुक्त केलेल्या सचिवांच्या उच्चाधिकार समितीने विभाग प्रमुखांची वेतनश्रेणी सचिवांच्या वेतनश्रेणीहून कमी असावी अशी शिफारस केली होती व या शिफारशीच्याच अनुषंगाने मुख्य अभियंता श्रेणी-१ या पदास रु. ५१००—६३०० व मुख्य अभियंता श्रेणी-२ या पदास रु. ४५००—५७०० या वेतनश्रेणी मंजूर केल्या गेल्याचे दिसते. अलिकडेच पाटबंधारे विभागाच्या दिनांक १४ डिसेंबर १९९५ च्या आदेशान्वये या पदांना रु. ५४००—६५०० ही वरची वेतनश्रेणी वेतननिश्चितीसाठी दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून पूर्वलक्षी प्रभावाने मंजूर केली आहे व किंबहुना त्यामुळे बऱ्याच गुंतागुंती उद्भवल्या आहेत. त्या पुढील रु. ५९००—६७०० ही वेतनश्रेणी प्रशासकीय विभागांच्या सचिवांची आहे. सचिव समितीने प्रशासकीय विभागाच्या अखत्यारीतील विभाग प्रमुखांची प्रशासकीय विभागाच्या सचिवांशी असलेली सापेक्षता अबाधित राहण्याच्या दृष्टीने दिलेले अभिप्राय व अलिकडेच या पदांना मंजूर करण्यात आलेली वरची वेतनश्रेणी विचारात घेता या पदांना सचिवांची समकक्ष वेतनश्रेणी विहित करणे योग्य होणार नाही.
२. दिनांक ६ जानेवारी १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाचे सचिव व संघटनेचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक—वीस

प्रशासकीय विभाग : सार्वजनिक बांधकाम विभाग
 विभाग प्रमुख : मुख्य अभियंता
 प्रस्ताव : सार्वजनिक बांधकाम विभाग व पाटबंधारे विभागातील अनुरेखक संवर्गातील तत्सम पदांना केंद्र शासनाच्या वित्त मंत्रालयाचे क्रमांक १३ (१) आय सी/९१, दिनांक १९ ऑक्टोबर १९९४ चे आदेश लागू करणेबाबत.

समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस : १९७७ साली घेतलेल्या धोरणात्मक निर्णयाच्या अनुषंगाने दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून लागू करण्यात आलेल्या सुधारित वेतनश्रेणीच्या संदर्भात नियुक्त केलेल्या वेतन समानीकरण समितीने राज्य शासनाकडील ज्या पदांना केंद्र शासनाकडे तत्सम व समकक्ष पदे आढळून आली अशा (राज्य शासनाकडील) पदांना केंद्र शासनाकडील तत्सम व समकक्ष पदांची सुधारित वेतनश्रेणी विहित करण्याबाबत शिफारस केली. या शिफारशीच्या अनुषंगाने राज्यातील अनुरेखक/सहायक आरेखक व आरेखक या पदांना अनुक्रमे रु. ९७५—१५४०, रु. १२००—२०४० व रु. १४००—२३०० या वेतनश्रेणी मंजूर करण्यात आलेल्या आहेत. मागाहून केंद्र शासनाने त्यांचे दिनांक १९ ऑक्टोबर १९९४ च्या आदेशान्वये केंद्रीय सार्वजनिक बांधकाम विभागाबाहेरील आरेखक संवर्गातील पदांना त्याच्या सेवाप्रवेश नियमांचा विचार न करता ठराविक कालावधीनंतर वरच्या वेतनश्रेणी मंजूर केल्या आहेत. राज्य शासनाने घेतलेल्या धोरणात्मक निर्णयाचा विचार करता व वेतन समानीकरण समितीने विचाराधीन पदांना केंद्र शासनाकडील पदांची समकक्षता दिली ही देखील बाब लक्षात घेता, केंद्र शासनाच्या दिनांक १९ ऑक्टोबर १९९४ च्या आदेशाचा लाभ राज्य शासनाकडील आरेखक संवर्गातील विविध पदांना अनुज्ञेय करण्याबाबत शिफारस करण्यात येत आहे.

२. पूर्वलक्षी प्रभावाने श्रेणीवाढ करण्याबाबत शासनाने घेतलेल्या धोरणात्मक निर्णयाच्या अनुषंगाने राज्यातील आरेखक संवर्गातील पदांना केंद्र शासनाच्या दिनांक १९ ऑक्टोबर १९९४ च्या आदेशाचा लाभ दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून पूर्वलक्षी प्रभावाने काल्पनिकरित्या मंजूर करण्यात यावा. दिनांक १ जानेवारी १९८६ ते ३१ मार्च १९९४ पर्यंतची कोणत्याही प्रकारची थकबाकी संबंधितांना प्रदान करण्यात येऊ नये. दिनांक १ जानेवारी १९९४ ते ३१ डिसेंबर १९९६ पर्यंतची थकबाकी संबंधितांना प्रत्यक्ष रोखीने प्रदान न करता ती त्यांच्या भविष्य निर्वाह निधी खात्यात जमा करण्यात यावी व फक्त दिनांक १ जानेवारी १९९७ नंतरची थकबाकी रोखीने प्रदान करण्यात यावी.

२. दिनांक ६ जानेवारी १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाचे उप सचिव व संघटनेचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक—एकवीस

- प्रशासकीय विभाग** : सार्वजनिक बांधकाम विभाग
- विभाग प्रमुख** : सार्वजनिक बांधकाम विभाग (सर्व मंडळे)
- प्रस्ताव** : सार्वजनिक बांधकाम विभागातील संशोधन सहायक या पदास वित्त विभागाच्या दिनांक २० नोव्हेंबर १९७९ च्या आदेशांचा लाभ अनुज्ञेय करणेबाबत
- समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस** : वित्त विभागाच्या दिनांक २० नोव्हेंबर १९७९ च्या शासन निर्णयानुसार पाटबंधारे विभागामधील संशोधन सहायक या पदास रु. ३३५—६८० या वेतनश्रेणीऐवजी रु. ३६५—७६० ही पुनःसुधारित वेतनश्रेणी दिनांक १ एप्रिल १९७६ पासून लागू करण्यात आलेली आहे व त्या अनुषंगाने या पदास दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून रु. १४००—२३०० ही सुधारित वेतनश्रेणी मंजूर करण्यात आलेली आहे. सार्वजनिक बांधकाम विभागातील संशोधन सहायक या पदाचे सेवाप्रवेश नियम व कर्तव्ये आणि जबाबदाऱ्या या पाटबंधारे विभागातील संशोधन सहायक या पदाच्या सारख्याच असून ज्यावेळेस पाटबंधारे विभागातील संशोधन सहायक या पदाची श्रेणीवाढ करण्यात आली त्याच वेळेस सार्वजनिक बांधकाम विभागातील संशोधन सहायक या पदाचीही श्रेणीवाढ करावयास हवी होती. प्राप्त परिस्थितीत, सार्वजनिक बांधकाम विभागामधील संशोधन सहायक या पदास रु. ३६५—७६० ही वेतनश्रेणी दिनांक १ एप्रिल १९७६ पासून व रु. १४००—२३०० ही वेतनश्रेणी दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून मंजूर करण्याबाबत शिफारस करण्यात येत आहे.
२. पूर्वलक्षी प्रभावाने श्रेणीवाढ करण्याबाबत शासनाने घेतलेल्या धोरणात्मक निर्णयाच्या अनुषंगाने उपरोक्त सार्वजनिक बांधकाम विभागातील संशोधन सहायक या पदास रु. ३६५—७६० ही वेतनश्रेणी दिनांक १ एप्रिल १९७६ पासून पूर्वलक्षी प्रभावाने काल्पनिकरित्या मंजूर करण्यात यावी. दिनांक १ एप्रिल १९७६ ते ३१ डिसेंबर १९८५ पर्यंतची कोणत्याही प्रकारची थकबाकी संबंधितांना प्रदान करण्यात येऊ नये. दिनांक १ जानेवारी १९८६ ते ३१ मार्च १९९४ पर्यंतची संबंधितांची थकबाकी प्रत्यक्ष रोखीने प्रदान न करता ती संबंधित पदधारकांच्या भविष्य निर्वाह निधी खात्यात जमा करण्यात यावी व फक्त दिनांक १ एप्रिल १९९४ ते ३१ डिसेंबर १९९५ पर्यंतची थकबाकी रोखीने प्रदान करण्यात यावी.
३. दिनांक १२ जानेवारी १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाचे सचिव उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक—बावीस

- प्रशासकीय विभाग : सार्वजनिक बांधकाम विभाग
- विभाग प्रमुख : सार्वजनिक बांधकाम विभाग (सर्व मंडळे).
- प्रस्ताव : सार्वजनिक बांधकाम विभागातील लिपिकवर्गीय पदांना वरच्या वेतनश्रेणी मंजूर करणेबाबत.
- समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस : सार्वजनिक बांधकाम विभागाने विचाराधीन लिपिक संवर्गातील पदांची इतर विभागातील लिपिकेतर पदांशी केलेली तुलना अनाठाई असल्याचे दिसून आले. विचाराधीन पदे ही सर्वसाधारण स्वरूपाची पदे असून अशीच पदे इतर प्रशासकीय विभागांमध्येही कार्यरत आहेत. या पदांस विहित करण्यात आलेल्या सुधारित वेतनश्रेणी या योग्य असल्यामुळे फक्त सार्वजनिक बांधकाम विभागातील लिपिकवर्गीय पदांना अपवाद करून त्यांनाच वरच्या वेतनश्रेणी दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून त्यामुळे विहित करता येण्यासारख्या नाहीत. समिती सार्वजनिक बांधकाम विभागाचा हा प्रस्ताव अमान्य करित आहे.
२. दिनांक २५ मार्च १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाचे उप सचिव व संघटनेचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक—तेवीस

- प्रशासकीय विभाग** : वैद्यकीय शिक्षण व औषधिद्रव्ये विभाग
- विभाग प्रमुख** : संचालक, वैद्यकीय शिक्षण आणि संशोधन संचालनालय, मुंबई
- प्रस्ताव** : शिक्षण व सेवायोजन विभागाच्या दिनांक २९ जानेवारी १९९० च्या आदेशांचा लाभ वैद्यकीय शिक्षण व औषधिद्रव्ये विभागातील तत्सम पदांना लागू करणेबाबत.
- समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस** : शिक्षण व सेवायोजन विभागाच्या क्रमांक एनजीसी १२८९/(१५२९)/युनी-४, दिनांक २९ जानेवारी १९९० च्या शासन निर्णयान्वये अकृषी विद्यापीठाशी संलग्न असलेल्या अशासकीय महाविद्यालयामधील प्रयोग परिचर/ग्रंथालय परिचर/क्षेत्र समाहाकर या पदांना रु. २००-२८०/रु. २०५-३५५ या वेतनश्रेणीऐवजी रु. २५०-४३५ ही वरची वेतनश्रेणी दिनांक १ एप्रिल १९७६ पासून काही अटींच्या अधीन राहून मंजूर करण्यात आली आहे. शिक्षण व सेवायोजन विभागाच्या सम क्रमांकाच्या व सम दिनांकाच्या शासन अधिसूचनेअन्वये या अटींमध्ये सुधारणा करण्यात आलेली असून या सुधारित अटी पुढीलप्रमाणे आहेत :—
- (अ) जे कर्मचारी दिनांक ३१ डिसेंबर १९८५ रोजी सेवेत होते, किंवा
 - (ब) ज्या कर्मचाऱ्यांनी दिनांक २९ जानेवारी १९९० रोजी वयाची ३० वर्षे पूर्ण केली आहेत, किंवा
 - (क) जे कर्मचारी एस. एस. सी. अनुत्तीर्ण (प्रयोगशाळा परिचरांच्या बाबतीत भौतिक आणि रसायन शास्त्र हे विषय घेऊन) आहेत.
२. या प्रकरणातील शिक्षण व सेवायोजन विभागाच्या मूळ नस्तीचे अवलोकन करावयास समितीला मिळाले नसल्यामुळे त्या विभागाच्या उपरोक्त शासन निर्णयाची पार्श्वभूमी समितीस अवगत होऊ शकली नाही. प्राप्त परिस्थितीत व यासंबंधीच्या प्रचलित नियमांमधील तरतुदींचा विचार करून, वैद्यकीय शिक्षण व औषधिद्रव्ये विभागाच्या संदर्भाधीन प्रस्तावाबाबत समिती अशी शिफारस करित आहे की :—
- (अ) जे प्रयोगशाळा परिचर दिनांक ३१ डिसेंबर १९८५ रोजी सेवेत होते, किंवा
 - (ब) ज्या प्रयोगशाळा परिचरांनी दिनांक २९ जानेवारी १९९० रोजी वयाची ३० वर्षे पूर्ण केली होती, किंवा
 - (क) जे प्रयोगशाळा परिचर एस. एस. सी. अनुत्तीर्ण (भौतिक आणि रसायन शास्त्र हे विषय घेऊन) आहेत,
- अशा प्रयोगशाळा परिचरांना दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून रु. ९५०-१४०० ही वेतनश्रेणी लागू करण्यात यावी. उपरोक्त तीन पर्यायी अटींपैकी एकही पर्यायी अट जे प्रयोगशाळा परिचर पूर्ण करू शकत नाहीत त्यांना रु. ७५०-९४० ही वेतनश्रेणी दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून लागू राहील.
३. पूर्वलक्षी प्रभावाने श्रेणीवाढ करण्याबाबत शासनाने घेतलेल्या धोरणात्मक निर्णयाच्या अनुषंगाने वैद्यकीय शिक्षण व औषधिद्रव्ये विभागातील प्रयोगशाळा परिचरांना उपरोक्त रु. ९५०-१४०० ही वेतनश्रेणी (ते वरील (अ) किंवा (ब) किंवा (क) येथे नमूद केलेली अट पूर्ण करित असल्यास) दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून पूर्वलक्षी प्रभावाने काल्पनिकरित्या मंजूर करण्यात यावी. दिनांक १ जानेवारी १९८६

ते ३१ मार्च १९९४ पर्यंतची कोणत्याही प्रकारची थकबाकी संबंधितांना प्रदान करण्यात येऊ नये. दिनांक १ एप्रिल १९९४ ते ३१ डिसेंबर १९९६ पर्यंतची थकबाकी संबंधितांना प्रत्यक्ष रोखीने प्रदान न करता ती त्यांच्या भविष्य निर्वाह निधी खात्यात जमा करण्यात यावी व फक्त दिनांक १ जानेवारी १९९७ नंतरची थकबाकी रोखीने प्रदान करण्यात यावी.

४. शिक्षण व सेवायोजन विभागाच्या वर परिच्छेद १ मध्ये नमूद केलेल्या दिनांक २९ जानेवारी १९९० च्या आदेशांचा लाभ (अर्थात त्या आदेशांतील अटी लागू करून) इतर प्रशासकीय विभागांखालील प्रयोगशाळा परिचर/ग्रंथालय परिचर/क्षेत्र समाहारक यांनाही दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून देण्यात यावा. मात्र थकबाकी संबंधात त्यांनाही वरील परिच्छेद ३ मधील तरतुदी लागू करण्यात याव्यात.

५. दिनांक १ एप्रिल १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस विभाग प्रमुख उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक—चोवीस

- प्रशासकीय विभाग** : सार्वजनिक आरोग्य विभाग
- विभाग प्रमुख** : संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय
- प्रस्ताव** : आरोग्य संचालनालयातील वैद्यकीय अधिकारी वर्ग-१ व २ या पदास वरच्या वेतनश्रेणी लागू करणेबाबत.
- समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस** : राज्य शासनाकडील पदांची तुलनियता केंद्र शासनाकडील तत्सम पदांबरोबर करून त्याप्रमाणे तेथील पदांची वेतनश्रेणी येथील पदांना विहित करण्याबाबतच्या राज्य शासनाच्या धोरणात्मक निर्णयास अनुलक्षून, रु. ६००-११५० या असुधारित वेतनश्रेणीतील " वैद्यकीय अधिकारी " या पदास रु. २०००-३५०० ही सममूल्य वेतनश्रेणी न देता रु. २२००-४००० ही वरची वेतनश्रेणी मंजूर करण्यात आलेली आहे. याबाबत उप अभियंता किंवा तहसिलदार या पदांशी केलेली तुलना, ती पदे त्यांचे सेवाप्रवेश नियम व कर्तव्ये आणि जबाबदाऱ्या यांचा विचार करता, भिन्न असल्यामुळे अवास्तव वाटते. त्यामुळे विचाराधीन प्रस्ताव मंजूर न करण्याबाबत शिफारस करण्यात येत आहे.
२. दिनांक १२ फेब्रुवारी १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाचे सचिव व संघटनेचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक—पंचवीस

प्रशासकीय विभाग	: सार्वजनिक आरोग्य विभाग
विभाग प्रमुख	: संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय
प्रस्ताव	: आरोग्य कार्यकर्ता या पदास रु. १२००-१८०० ही वेतनश्रेणी मंजूर करताना २० टक्के निवडश्रेणीबाबत घातलेली अट काढून टाकणेबाबत.

समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस : रु. २९०-५४० या असुधारित वेतनश्रेणीतील " आरोग्य कार्यकर्ता " या पदास वेतन समानीकरण समितीने आपल्या अहवालाच्या परिच्छेद २.११ प्रमाणे रु. ९७५-१६६० या वेतनश्रेणीची शिफारस केली होती. त्यानंतर नियुक्त करण्यात आलेल्या वेतनत्रुटी समितीने या पदाची प्रस्तावित शैक्षणिक अर्हता व विशेषतः १८ महिन्यांचा प्रशिक्षण अभ्यासक्रम ही अतिरिक्त अर्हता विचारात घेऊन रु. १२००-१८०० ही वरची वेतनश्रेणी या पदास द्यावी अशी शिफारस केली होती. सार्वजनिक आरोग्य विभाग व जिल्हा परिषदेतील आरोग्य कार्यकर्त्यांची शैक्षणिक अर्हता अनुक्रमे दिनांक १२ सप्टेंबर १९८५ व ३० डिसेंबर १९८५ च्या त्या विभागाच्या आदेशानुसार वेतन सुधारणेच्या तारखेपूर्वी, सुधारण्यात आल्याची बाब व वेतन समानीकरण समितीच्या परिच्छेद ३.९ प्रमाणे अभ्यासक्रमाबाबतच्या अतिरिक्त अर्हतेची सेवेत लागण्यापूर्वीची आवश्यकता विचारात घेऊन, केवळ २० टक्के पदांनाच रु. १२००-१८०० ही निवडश्रेणी वित्त विभागाच्या दिनांक २९ जून १९९४ च्या आदेशान्वये मंजूर केलेली आहे. या निर्णयाशी समिती सहमत आहे. असे असले तरी, दरम्यानच्या १० वर्षांच्या कालावधीत संबंधितांनी आवश्यक अर्हता प्राप्त केल्याची किंवा वयाची ४५ वर्षे पूर्ण केली असल्याची शक्यता विचारात घेता, दिनांक १ जानेवारी १९९६ पासून मंजूर करावयाची सुधारीत वेतनश्रेणी " आरोग्य कार्यकर्ता " या पदासाठी रु. १२००-१८०० ही वेतनश्रेणी विचारात घेऊन सुधारण्यात यावी व ती सरसकट १०० टक्के पदांना अनुज्ञेय करण्यात यावी अशी समिती शिफारस करित आहे.

२. दिनांक ७ जानेवारी १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाचे सचिव व संघटनेचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक—सव्वीस

- प्रशासकीय विभाग** : महसूल व वन विभाग.
- विभाग प्रमुख** : विभागीय आयुक्त
- प्रस्ताव** : महसूल विभागातील महसूल अधिकार श्रेणीमधील विविध पदांना वरच्या वेतनश्रेणी मंजूर करणेबाबत.
- समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस** : पाटबंधारे विभागाच्या दिनांक १४ डिसेंबर १९९५ च्या आदेशान्वये अभियांत्रिकी संवर्गातील विविध पदांना वरच्या वेतनश्रेणी मंजूर केल्या आहेत. या आदेशाचा हवाला देऊन महसूल संवर्गातील पदांना देखील वरच्या वेतनश्रेणी मंजूर करण्यात याव्यात अशी मागणी होती. प्रत्यक्षात अभियांत्रिकी संवर्गातील पदे, त्या पदांच्या असुधारित वेतनश्रेणी, सेवाप्रवेश नियम आणि त्या अनुषंगाने त्यांना सोपविण्यात आलेल्या विनिर्दिष्ट जबाबदाऱ्या यांचा विचार केल्यास, ती महसूल संवर्गातील पदांपेक्षा पूर्णतः भिन्न असल्याने व त्यामुळेच या दोन्ही संवर्गातील पदांची तुलनात्मक समकक्षता सिद्ध होत नसल्यामुळे, महसूल संवर्गातील अधिकारी वर्गातील विविध पदांना वरच्या वेतनश्रेणी मंजूर करता येण्यासारख्या नाहीत. पदांची श्रेणीवाढ करण्यासंबंधीचा प्रश्न या समितीच्या कार्यक्षेत्रात येत नाही.
२. दिनांक ७ जानेवारी १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाचे प्रधान सचिव व संघटनेचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक--सत्तावीस

- प्रशासकीय विभाग : महसूल व वन विभाग
- विभाग प्रमुख : विभागीय आयुक्त
- प्रस्ताव : महसूल विभागातील सहाय्यक अधीक्षक, भूमी अभिलेख या पदोन्नतीच्या पदास उचित वेतनश्रेणी विहित करणेबाबत.
- समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस : महसूल व वन विभागाच्या दिनांक १५ ऑक्टोबर १९९४ च्या आदेशान्वये रु. २९०-५४० या असुधारित वेतनश्रेणीतील राजस्व निरीक्षक व महसूल निरीक्षक या पदांना रु. १२००-१८०० ऐवजी रु. १४००-२३०० ही वरची वेतनश्रेणी मंजूर करण्यात आली असून या दोन पदाच्या संमिल्लीकरणानंतर नवीन पदाचे नाव "मंडल अधिकारी" असे करण्यात आले आहे. सहाय्यक अधीक्षक, भूमी अभिलेख हे पद राजस्व निरीक्षक व महसूल निरीक्षक या पदास पदोन्नतीचे पद असल्यामुळे साहजिकच या पदासही त्याहून वरची वेतनश्रेणी त्या तारखेपासून (दिनांक १५ ऑक्टोबर १९९४ पासून) मंजूर करणे आवश्यक आहे. प्राप्त परिस्थितीत, सहाय्यक अधीक्षक, भूमी अभिलेख या पदास रु. १४००-२६०० ही वरची वेतनश्रेणी महसूल व वन विभागाच्या दिनांक १५ ऑक्टोबर १९९४ च्या आदेशामधील तरतूदींच्या अधीन राहून मंजूर करण्याबाबत ही समिती शिफारस करित आहे.
२. दिनांक ७ जानेवारी १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाचे प्रधान सचिव व संघटनेचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक—अड्डावीस

- प्रशासकीय विभाग : महसूल व वन विभाग
- विभाग प्रमुख : विभागीय आयुक्त
- प्रस्ताव : महसूल विभागातील तलाठी पदास ग्रामसेवक पदाची रु. १२००-१८०० ही वेतनश्रेणी मंजूर करणेबाबत.
- समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस : तलाठी या पदाची तुलना ग्रामसेवक व कृषी सहाय्यक या पदाशी केलेली आहे. तलाठी हे पद पूर्वी रु. २६०-४९५ या वेतनश्रेणीत तर ग्रामसेवक व कृषी सहाय्यक ही पदे पूर्वी रु. २९०-५४० या वरच्या वेतनश्रेणीत होती. तलाठी या पदास केवळ एस. एस. सी. उत्तीर्ण एवढीच शैक्षणिक अर्हता आवश्यक आहे तर ग्रामसेवक व कृषी सहाय्यक या पदांना एस. एस. सी. + २ वर्षांचा शेतकी अभ्यासक्रम ही अर्हता आवश्यक आहे. थोडक्यात, पूर्वीची असुधारित वेतनश्रेणी, सेवाप्रवेश नियम व कर्तव्ये आणि जबाबदाऱ्या यांचा विचार करता ग्रामसेवक व कृषी सहाय्यक ही पदे तलाठी या पदाशी समकक्ष नसल्याचे स्पष्ट होत असल्यामुळे, ग्रामसेवक व कृषी सहाय्यक या पदाची रु. १२००-१८०० ही वरची सुधारित (१९८६) वेतनश्रेणी तलाठी या पदास मंजूर करता येण्यासारखी नाही. पदांची श्रेणीवाढ करण्याची बाब या समितीच्या कार्यक्षेत्रात येत नाही.
२. दिनांक ७ जानेवारी १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाचे प्रधान सचिव व संघटनेचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक—एकोणतीस

- प्रशासकीय विभाग** : महसूल व वन विभाग
- विभाग प्रमुख** : मुख्य वन संरक्षक
- प्रस्ताव** : वन विभागातील अभियांत्रिकी संवर्गातील विविध पदांना समकक्षतेच्या आधारे पाटबंधारे विभागाच्या दिनांक १४ डिसेंबर १९९५ च्या आदेशाचा लाभ अनुज्ञेय करणेबाबत.
- समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस** : महसूल व वन विभागाच्या दिनांक २४ ऑक्टोबर १९९४ च्या आदेशान्वये वन विभागातील कनिष्ठ अभियंत्यांना राजपत्रित दर्जा देण्याबाबतचे आदेश न्यायालयीन निवाड्याच्या परिणाम-स्वरूप निर्गमित करण्यात आलेले आहेत. वन विभागातील अभियांत्रिकी संवर्गातील विविध पदांना पाटबंधारे विभागाच्या अभियांत्रिकी संवर्गातील विविध पदांची समकक्षता त्यामुळे प्राप्त झाली असल्यामुळे पाटबंधारे विभागाच्या दिनांक १४ डिसेंबर १९९५ च्या आदेशाचा लाभ या समकक्ष पदांना देण्याबाबतची शिफारस करण्यात येत आहे. त्यास अनुलक्षून, वन अभियंता, उप वन अभियंता, शाखा अभियंता/सहाय्यक अभियंता श्रेणी-२ व कनिष्ठ अभियंता यांना अनुक्रमे रु. ३०००-४५००, २०००-३५००, २०००-३२०० आणि १४००-२३०० ऐवजी रु. ३२००-४६२५, २२००-४०००, २०००-३५०० आणि १६४०-२९०० या वेतनश्रेणी पाटबंधारे विभागाच्या दिनांक १४ डिसेंबर १९९५ च्या आदेशामधील तरतूदीच्या अधीन राहून लागू करण्यास हरकत नसावी.
२. पाटबंधारे विभागाचे दिनांक १४ डिसेंबर १९९५ चे उपरोक्त आदेश शासनाच्या विविध प्रशासकीय विभागांखालील तसेच जिल्हा परिषदांमधील अभियांत्रिकी संवर्गातील ज्या पदांना वेतन समानीकरण समितीने पाटबंधारे विभागामधील अभियांत्रिकी संवर्गातील पदांची समकक्षता दिलेली आहे अशा सर्व पदांना देखील लागू करण्याबाबत समिती शिफारस करीत आहे.
३. वन विभागातील कर्मशाळा अधीक्षक हे पद महाराष्ट्र राज्य सेवा वर्ग-२ मधील पद असल्यामुळे, म्हणजेच हे पद महाराष्ट्र अभियांत्रिकी सेवा या प्रवर्गात मोडत नसल्यामुळे, दिनांक १४ डिसेंबर १९९५ च्या आदेशाचा लाभ या पदास देता येण्यासारखा नाही.
४. दिनांक १२ फेब्रुवारी १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाचे प्रधान सचिव उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक--तीस

- प्रशासकीय विभाग** : महसूल व वन विभाग
- विभाग प्रमुख** : मुख्य वन संरक्षक
- प्रस्ताव** : वन विभागातील मुख्य लिपिक व लेखापाल या पदास लेखा व कोषागारे संचालनालयामधील तत्सम पदांच्या वेतनश्रेणी मंजूर करण्याबाबत.
- समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस** : वन विभागातील "लेखापाल" हे पद धारण करणाऱ्यास लेखा व कोषागारे विभागातील तत्सम पदधारकांसारखी कामे करावी लागतात. वन विभागातील या पदांवरील नियुक्तीसाठी उत्तीर्ण होणे आवश्यक असलेल्या विभागीय परीक्षेच्या अभ्यासक्रमात शासकीय पत्रव्यवहार मराठी व इंग्रजीमधून करणे, अभिलेखे ठेवणे, संक्षिप्त मसुदा लेखन या व्यतिरिक्त "लेखे व कार्यपद्धती" (Accounts and Procedure), मुंबई वन नियम पुस्तिका खंड एक, दोन व तीन आणि विविध वनसंबंधित अधिनियम व नियम यांचा समावेश आहे. शिवाय लेखाकर्मातील ३ महिन्यांचे वेगळे प्रशिक्षण त्यानंतर आहे. महाराष्ट्र कोषागार नियम, १९६८-खंड-१ मधील नियम क्रमांक ४६४ ते ४६६ मध्ये विहित केलेली कर्तव्ये देखील हे पद धारण करणाऱ्यास पार पाडावी लागतात. वन विभाग वाणिज्य स्वरूपाचा विभाग असल्याने, विविध संबंधित लेखे या कर्मचाऱ्यांना ठेवावे लागतात. महत्त्वाचे म्हणजे, इतर विभागामध्ये जी लेखाविषयक कामे लेखा व कोषागारातील लेखापाल या पदधारकांकडून अपेक्षित आहेत ती सर्व कामे वन विभागातील लेखापाल करीत असल्यामुळे वन विभागातील लेखापाल हे पद लिपिकेतर पद समजून वरिष्ठ लिपिकाच्या वेतनश्रेणीपेक्षा वरची वेतनश्रेणी त्या पदासाठी मंजूर करणे आवश्यक आहे. मात्र या पदावरील नियुक्तीकरीता लेखा व कोषागारे कार्यालयातील समकक्ष पदांप्रमाणे महाराष्ट्र वित्त व लेखा संवर्ग पदाच्या परीक्षा उत्तीर्ण होण्याची आवश्यकता नसल्यामुळे व वन विभागातील "लेखापाल" या पदास लेखा व कोषागारातील उपलेखापाल या पदाची रु. १४००-२६०० ही वरची वेतनश्रेणी देणे देखिल संयुक्तिक ठरत नसल्यामुळे, येथे रु. १४००-२३०० या वेतनश्रेणीची शिफारस समिती करीत आहे. वन विभागातील "लेखापाल" या पदास रु. १४००-२३०० ही थोडी वरची वेतनश्रेणी मंजूर करण्यात येत असल्यामुळे, या पदावरून पदोन्नतीची पद असलेल्या "प्रमुख लिपिक" या पदास रु. १४००-२६०० ऐवजी रु. १६००-२६६० ही वेतनश्रेणी प्रस्तावित करण्यात येत आहे.
२. पूर्वलक्षी प्रभावाने श्रेणीवाढ करण्याबाबत शासनाने घेतलेल्या धोरणात्मक निर्णयाच्या अनुषंगाने वन विभागातील "लेखापाल" व "मुख्य लिपिक" या पदांना अनुक्रमे रु. १४००-२३०० व रु. १६००-२६६० या वेतनश्रेणी दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून पूर्वलक्षी प्रभावाने काल्पनिकरित्या मंजूर करण्यात याव्यात. दिनांक १ जानेवारी १९८६ ते ३१ मार्च १९९४ पर्यंतची कोणत्याही प्रकारची थकबाकी संबंधितांना प्रदान करण्यात येऊ नये. दिनांक १ एप्रिल १९९४ ते ३१ डिसेंबर १९९६ पर्यंतची थकबाकी संबंधितांना प्रत्यक्ष रोखीने प्रदान न करता ती त्यांच्या भविष्य निर्वाह निधी खात्यात जमा करण्यात यावी व फक्त दिनांक १ जानेवारी १९९७ नंतरची थकबाकी रोखीने प्रदान करण्यात यावी.
३. दिनांक २५ मार्च १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस विभाग प्रमुख व संघटनेचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक—एकतीस

प्रशासकीय विभाग	: ग्राम विकास विभाग
विभाग प्रमुख	: जिल्हा परिषद
प्रस्ताव	: जिल्हा परिषदांमधील अनुरेखक संवर्गातील तत्सम पदांना केंद्र शासनाच्या वित्त मंत्रालयाचे क्रमांक १३(१)-आय सी/९१, दिनांक १९ ऑक्टोबर १९९४ चे आदेश लागू करणेबाबत.

समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस : १९७७ साली घेतलेल्या धोरणात्मक निर्णयाच्या अनुषंगाने दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून लागू करण्यात आलेल्या सुधारीत वेतनश्रेणीच्या संदर्भात नियुक्त केलेल्या वेतन समानीकरण समितीने राज्य शासनाकडील ज्या पदांना केंद्र शासनाकडे तत्सम व समकक्ष पदे आढळून आली अशा (राज्य शासनाकडील) पदांना केंद्र शासनाकडील तत्सम व समकक्ष पदांची सुधारीत वेतनश्रेणी विहित करण्याबाबत शिफारस केली. या शिफारशीच्या अनुषंगाने राज्यातील अनुरेखक/सहायक आरेखक व आरेखक या पदांना अनुक्रमे रु. ९७५-१५४०, रु. १२००-२०४० व रु. १४००-२३०० या वेतनश्रेणी मंजूर करण्यात आलेल्या आहेत. मागाहून केंद्र शासनाने त्यांचे दिनांक १९ ऑक्टोबर १९९४ च्या आदेशान्वये केंद्रीय सार्वजनिक बांधकाम विभागाबाहेरील आरेखक संवर्गातील पदांना त्यांच्या सेवाप्रवेश नियमांचा विचार न करता ठराविक कालावधीनंतर वरच्या वेतनश्रेणी मंजूर केल्या आहेत. राज्य शासनाने घेतलेल्या धोरणात्मक निर्णयाचा विचार करता व वेतन समानीकरण समितीने विचाराधिन पदांना केंद्र शासनाकडील पदांची समकक्षता दिली ही देखिल बाब लक्षात घेता, केंद्र शासनाच्या दिनांक १९ ऑक्टोबर १९९४ च्या आदेशाचा लाभ राज्य शासनाकडील व जिल्हा परिषदांतील आरेखक संवर्गातील विविध पदांना अनुज्ञेय करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.

२. पूर्वलक्षी प्रभावाने श्रेणीवाढ करण्याबाबत शासनाने घेतलेल्या धोरणात्मक निर्णयाच्या अनुषंगाने राज्यातील अनुरेखक संवर्गातील पदांना केंद्र शासनाच्या दिनांक १९ ऑक्टोबर १९९४ च्या आदेशाचा लाभ दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून पूर्वलक्षी प्रभावाने काल्पनिकरित्या मंजूर करण्यात यावा. दिनांक १ जानेवारी १९८६ ते ३१ मार्च १९९४ पर्यंतची कोणत्याही प्रकारची थकबाकी संबंधितांना प्रदान करण्यात येऊ नये. दिनांक १ जानेवारी १९९४ ते ३१ डिसेंबर १९९६ पर्यंतची थकबाकी संबंधितांना प्रत्यक्ष रोखीने प्रदान न करता ती त्यांच्या भविष्य निर्वाह निधी खात्यात जमा करण्यात यावी व दिनांक १ जानेवारी १९९७ नंतरची थकबाकी फक्त रोखीने प्रदान करण्यात यावी.

३. दिनांक ७ जानेवारी १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाचे सचिव उपस्थित नव्हते. मात्र संघटनेचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक—बत्तीस

प्रशासकीय विभाग	: ग्रामविकास विभाग
विभाग प्रमुख	: जिल्हा परिषद
प्रस्ताव	: जिल्हा परिषदांतील ग्रामसेवक, ग्रामविकास अधिकारी व विस्तार अधिकारी (पंचायत) या पदांना कृषी व पदुम विभागाच्या दिनांक ८ डिसेंबर १९९४ च्या आदेशांचा लाभ अनुज्ञेय करणेबाबत.

समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस : कृषी व पदुम विभागाच्या दिनांक ८ डिसेंबर १९९४ च्या आदेशान्वये कृषी सहाय्यक या पदास ७ वर्षांच्या सेवेनंतर रु. १३५०-२२०० ही वेतनश्रेणी तर कृषी पर्यवेक्षक व कृषी अधिकारी वर्ग-२ (कनिष्ठ) या पदांना अनुक्रमे रु. १६००-२६६० व रु. २०००-३२०० या वेतनश्रेणी मंजूर केल्या आहेत. वेतन समानीकरण समितीने जिल्हा परिषदांतील कृषी पर्यवेक्षक/विस्तार अधिकारी (कृषी) आणि कृषी अधिकारी या पदांना अनुक्रमे कृषी विभागातील कृषी पर्यवेक्षक व कृषी अधिकारी या पदांशी समकक्षता दिलेली असल्यामुळे या पदांना कृषी व पदुम विभागाच्या दिनांक ८ डिसेंबर १९९४ च्या आदेशाचा लाभ यापूर्वीच देण्यात आलेला आहे. असे असले तरी कृषी सहाय्यक या पदास जिल्हा परिषदेमध्ये समकक्ष पद वेतन समानीकरण समितीस आढळून न आल्यामुळे जिल्हा परिषदांमध्ये या पदाच्या समकक्षतेच्या आधारे वरील आदेशाचा लाभ देण्यात आला नाही. "ग्रामसेवक" हे पद सेवाप्रवेश अर्हतेबाबत जरी कृषी सहायकाशी साम्य दर्शवित असले तरी कर्तव्ये आणि जबाबदारीचा विचार करता, ग्रामसेवक या पदावरील व्यक्तीस प्रशासन, नियोजन, कुटुंबकल्याण कार्यक्रम, विविध कल्याणकारी योजना या संबंधांतील, म्हणजेच बहुउद्देशी, कामे करावी लागत असल्यामुळे कर्तव्ये आणि जबाबदाऱ्यांचा विचार करता हे पद कृषी सहाय्यक या पदाशी समकक्ष असल्याचे आढळून आले नाही. खेरीज, ग्रामसेवक या पदास वरील दिनांक ८ डिसेंबर १९९४ च्या आदेशांचा लाभ अनुज्ञेय केल्यास ग्रामसेवक या पदास पदोन्नतीचे पद असलेल्या त्या पदाच्या अधिकारश्रेणीतील ग्रामविकास अधिकारी व विस्तार अधिकारी (पंचायत) या पदांना देखील वरील आदेशांचा लाभ द्यावा लागेल व त्या परिस्थितीत वरील आदेशाच्या लाभाची व्याप्ती वाढून इतरत्रही तसा लाभ द्यावा लागेल. त्यामुळे ग्रामसेवक या पदास वरील दिनांक ८ डिसेंबर १९९४ च्या आदेशाचा लाभ देता येण्यासारखा नाही.

२. चर्चेत जिल्हा परिषदेमध्ये कृषी सहायकांची वेगळी ज्येष्ठता सूची ठेवल्याचे स्पष्ट करण्यात आले होते. ही स्थिती विचारात घेता काटेकोरपणे निर्णय घ्यावयाचा झाल्यास, जिल्हा परिषदेमध्ये कृषिविषयक कामे करणाऱ्या व ज्यांची स्वतंत्र ज्येष्ठता सूची ठेवण्यात आलेली आहे अशाच फक्त कृषी सहायकांना वरील दिनांक ८ डिसेंबर १९९४ च्या आदेशांचा लाभ देता येईल. तसे करावयाचे झाल्यास कृषी सहाय्यक व ग्रामसेवक या दोन पदांच्या अधिकारश्रेणी व पदोन्नतीची साखळी मात्र जिल्हा परिषदेमध्ये प्रत्येकी स्वतंत्रपणे, वेगळीच, ठेवावी लागेल.

३. दिनांक ७ जानेवारी १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाचे सह सचिव व संघटनेचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

राज्य वेतन सुधारणा समिती
१९९७

अहवाल
भाग-१

प्रभाग दोन

प्रस्ताव क्रमांक—एक

प्रशासकीय विभाग	: कृषी व सहकार विभाग
विभाग प्रमुख	: कृषी विद्यापीठे
प्रस्ताव	: महात्मा फुले कृषी विद्यापीठातील कर्मचाऱ्यांना निवृत्तीवेतन योजना पूर्वलक्षी प्रभावाने लागू करण्याबाबत.

समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस : महात्मा फुले कृषी विद्यापीठ जगळता राज्यातील उर्वरित ३ कृषी विद्यापीठामधील कर्मचाऱ्यांना निवृत्तीवेतन योजना त्या विद्यापीठांच्या स्थापनेपासूनच लागू करण्यात आली आहे. महात्मा फुले कृषी विद्यापीठातील कर्मचाऱ्यांना ही योजना दिनांक २५ जुलै १९८३ पासून, म्हणजे अशी योजना त्या कर्मचाऱ्यांना लागू करण्यासंबंधीचे आदेश निर्गमित केल्याच्या तारखेपासून, लागू करण्यात आली आहे. संदर्भाधीन प्रस्ताव स्वीकृत केल्यास जास्तीत जास्त १४ कर्मचाऱ्यांना या निर्णयाचा लाभ मिळणार आहे. प्राप्त परिस्थितीत सर्व विद्यापीठांमध्ये निवृत्तीवेतन योजना लागू करण्याबाबत एकवाक्यता राहण्याच्यादृष्टीने वरील प्रस्ताव स्वीकृत करण्यास हरकत नसावी. ही योजना पूर्वलक्षी प्रभावाने लागू करताना संबंधित कर्मचाऱ्यांना ही योजना स्वीकृत करण्याबाबत विकल्प देण्यात यावा. त्यांनी विकल्प देऊन योजना स्वीकारल्यास त्यांना त्यांनी अंशदायी भविष्य निर्वाह निधीची रक्कम पूर्वीच घेतलेली असल्यास त्यापैकी व्यवस्थापनातर्फे (विद्यापीठातर्फे) देण्यात आलेल्या हिस्स्याची रक्कम मात्र त्यांना शासनाकडे (ही रक्कम घेतलेल्या दिवसापासून शासनाकडे तिचा भरणा केला जाईपर्यंत वेळोवेळीच्या प्रचलित व्याज दरानुसार परिगणित केलेल्या त्यावरील व्याजाच्या रकमेसह) भरणा करावी लागेल. या अटीच्या आणि निवृत्तीवेतन योजनेच्या संदर्भात विहित करण्यात आलेल्या इतर सर्वसाधारण अटी व शर्तीच्या अधीन राहून निवृत्तीवेतन योजना महात्मा फुले कृषी विद्यापीठातील कर्मचाऱ्यांना त्या विद्यापीठाच्या स्थापनेपासून लागू करण्यास हरकत नसावी.

२. दिनांक ३ जानेवारी १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाचे सचिव व संघटनेचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक—दोन

- प्रशासकीय विभाग** : शिक्षण व सेवायोजन विभाग
- विभाग प्रमुख** : संचालक, शिक्षण संचालनालय
- प्रस्ताव** : सराव पाठशाळेतील शिक्षकांना निवृत्तीवेतन योजना लागू करण्याबाबत.
- समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस** : वेगवेगळ्या संवर्गातील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना वेळोवेळी तदर्थ निवृत्तीवेतन योजना लागू करण्यात आलेल्या होत्या. न्यायालयीन निवाड्याच्या परिणाम-स्वरूप संबंधितांना नियमित निवृत्तीवेतन/कुटुंब निवृत्तीवेतनाची योजना त्यानंतर लागू करण्यात आली आहे. अशासकीय अध्यापक विद्यालयांना जोडलेल्या ज्या २४ अनुदानीत सराव पाठशाळा अस्तित्वात आहेत त्या मूलतः प्राथमिक शाळाच आहेत. त्यामुळे नैसर्गिक न्यायाच्या दृष्टीने या संवर्गातील शिक्षकीय पदांना देखील नियमित निवृत्तीवेतन/कुटुंब निवृत्तीवेतन योजना (संबंधित सर्वसाधारण अटी व शर्तीच्या अधीन राहून) लागू करण्याबाबत शिफारस करण्यात येत आहे. दिनांक १५ ऑगस्ट १९४७ ते ३१ मार्च १९७९ या दरम्यान सेवानिवृत्त झालेल्या शिक्षकांची केवळ १२ पदे विचारात घेता यावरील खर्च लक्षणीय राहणार नाही.
२. दिनांक ५ जानेवारी १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाच्या सचिव उपस्थित होत्या.

प्रस्ताव क्रमांक—तीन

प्रशासकीय विभाग	: सार्वजनिक आरोग्य विभाग
विभाग प्रमुख	: संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय
प्रस्ताव	: सार्वजनिक आरोग्य विभागातील औषधनिर्माता या पदास केंद्र शासनाच्या आरोग्य व कुटुंबकल्याण विभागाच्या दिनांक २५ जानेवारी १९८८ च्या आदेशांच्या अनुषंगाने रुग्ण देखभाल भत्ता लागू करणे.

समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस : केंद्र शासनाने आरोग्य व कुटुंबकल्याण मंत्रालयाच्या आदेश क्रमांक झेड २८०१५/६०/८७-एच, दिनांक २५ जानेवारी १९८८ च्या आदेशान्वये इस्पितळामधील निम-वैद्यकीय कर्मचाऱ्यांना रु. ८० एवढा मासिक रुग्ण देखभाल भत्ता मंजूर केलेला आहे. राज्यातील विविध इस्पितळामधील औषधनिर्माता/मिश्रक या पदधारकास आपली कर्तव्ये बजावीत असताना निरनिराळ्या रोगांनी पिडीत रुग्णांशी त्यांचा संबंध येत असल्याने, " जोखीम " हा घटक अंतर्भूत असलेला रुग्ण देखभाल भत्ता त्यांना योग्य सुधारित दराने मंजूर करण्याबाबत ही समिती शिफारस करित आहे. हा भत्ता संबंधितांना दिनांक १ जानेवारी १९८८ पासून मंजूर करण्यात यावा व या भत्त्याची अनुज्ञेयता इस्पितळामधील बाह्य रुग्णांना औषधे देण्याबाबतची कर्तव्ये बजावणाऱ्या औषधनिर्माता/मिश्रकांपुरतीच मर्यादित ठेवण्यात यावी. गोडाऊनमधील औषधे हाताळण्यासंबंधीची कामे करणाऱ्या मिश्रकांना हा भत्ता अनुज्ञेय होणार नाही.

२. दिनांक २५ मार्च १९९८ रोजी झालेल्या वरील बैठकीस प्रशासकीय विभागाचे उप सचिव व संघटनेचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

प्रस्ताव क्रमांक—चार

प्रस्ताव

: नियत/एकत्रिकृत वेतनावर असलेल्या अंशकालिक पदांच्या वेतनदरात सुधारणा करण्याबाबत.

समितीचा निष्कर्ष तथा शिफारस : जे कर्मचारी अंशकालिक पदावर काम करतात आणि नियत/एकत्रिकृत वेतन घेतात, अशा कर्मचाऱ्यांच्या वेतनदरात वित्त विभागाच्या दिनांक ५ एप्रिल १९९० च्या शासन निर्णयानुसार त्यांना मिळत असलेल्या वित्तलब्धीत सुधारणा करून दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून किमान वित्तलब्धी रु. १४० दरमहा करण्यात आलेली आहे.

२. नियत/एकत्रिकृत वेतनावर काम करणाऱ्या कर्मचाऱ्यांच्या वेतनदरात एरव्ही राज्य शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या वेतनात केंद्र शासनाच्या कर्मचाऱ्यांप्रमाणे वेतन सुधारणा केल्यानंतरच सुधारणा करण्यात येते. त्या अनुषंगाने, अंशकालिक पदांवर नियत/एकत्रिकृत वेतनावर काम करणाऱ्या कर्मचाऱ्यांच्या बाबतीत यापूर्वी दिनांक १ एप्रिल १९७६ व १ जानेवारी १९८६ पासून नियत/एकत्रिकृत वेतनाच्या दरात वाढ करताना घेण्यात आलेले निकष, म्हणजेच त्या त्या दिनांकास मिळणाऱ्या नियत/एकत्रिकृत दरमहा वेतनाच्या दरात अनुक्रमे रु. ३० व रु. ५० तसेच रु. ६० व रु. १०० अशी वाढ करण्यात आलेली आहे. असे असले तरी हा विषय विनिर्दिष्टपणे या समितीकडे सोपविला असल्याने याबाबतची पूर्वपीठिका विचारात घेऊन समिती अशी शिफारस करित आहे की, एकत्रिकृत वेतन घेणाऱ्या अंशकालिक कर्मचाऱ्यांना दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून मिळत असलेल्या वित्तलब्धीवर ८० टक्के एवढी समान वाढ दिनांक १ जानेवारी १९९८ पासून मंजूर करण्यात यावी. प्रस्तुत ८० टक्के अतिरिक्त वाढ विचारात घेऊन संबंधितांच्या एकूण वित्तलब्धीची रक्कम दरमहा रु. ६०० एवढ्या मर्यादेत राहिल अशीही अट याबाबत समिती सुचवित आहे.

महाराष्ट्र राज्य वेतन सुधारणा समिती, १९९७

अहवाल-भाग-१

प्रस्ताव क्रमांक ३३

विषय :- महाराष्ट्र राज्य कर्मचारी समन्वय महासंघ तथा महाराष्ट्र राज्य जिल्हा परिषद कर्मचारी युनियन यांच्या मागण्याबाबत

उपरोक्त कर्मचारी महासंघाच्या जिल्हा परिषदांमधील कांही संवर्ग पदांना दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून सुधारित वेतनश्रेणी विहित करताना झालेल्या "अन्यायाच्या" संदर्भातील प्रस्ताव पूर्वीच्या अन्याय निवारण समितीसमोर कांही तांत्रिक अडचणीमुळे विचारार्थ ठेवता न आल्यामुळे त्यासंबंधीच्या परिक्षणाचा समावेश राज्य वेतन सुधारणा समितीच्या अहवाल भाग-१ मध्ये होऊ शकला नाही. म्हणून या महासंघाच्या मागण्या विचारात घेऊन आणि मा.मंत्री (ग्रामविकास) यांच्या अध्यक्षतेखाली नियुक्त केलेल्या उप समितीच्या त्या संबंधातील शिफारशी अभ्यासून त्यांवर राज्य वेतन सुधारणा समितीने आपल्या शिफारशी द्याव्यात असा निर्णय मंत्रीमंडळाने घेतला असल्यामुळे, या प्रयोजनासाठी पुनरुज्जीवित करण्यात आलेल्या राज्य वेतन सुधारणा समितीच्या सर्वकष विचारांती याबाबतच्या शिफारशी खालील परिच्छेदात उद्धृत केल्या आहेत.

२. उपरोक्त मागण्यांचा विचार करण्यासाठी मा.मंत्री (ग्रामविकास) यांच्या अध्यक्षतेखाली नियुक्त केलेल्या उप समितीचा औपचारिक अंतिम अहवाल सादर झाल्याचे दिसून येत नाही. परंतु त्या उप समितीच्या दिनांक १८ ऑगस्ट १९९८ रोजी झालेल्या बैठकीच्या कार्यवृत्तावरून त्या उप समितीने ज्या शिफारशी करावयाचे ठरविले होते त्यांचे आम्ही अवलोकन केले. या कार्यवृत्तावरून खालील परिच्छेद २ मध्ये निर्देश केलेल्या १० पदां व्यतिरिक्त विस्तार अधिकारी (शिक्षण, श्रेणी-२) या पदाच्या वेतनश्रेणीबाबत देखिल उपरोक्त उप समितीच्या बैठकीमध्ये चर्चा झाल्याचे दिसून येते.

३. दिनांक १० सप्टेंबर १९९८ रोजी प्रस्तुत मागण्याबाबत श्री.म.वा.ओंकार, अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य कर्मचारी समन्वय महासंघ तथा महाराष्ट्र राज्य जिल्हा परिषद कर्मचारी युनियन आणि सचिव, ग्राम विकास विभाग यांच्यासोबत झालेल्या बैठकीमध्ये विचाराधीन बाबींसंबंधी सविस्तर व प्रदीर्घ चर्चा करण्यात आली. महासंघाच्या मागण्या-वजा-प्रस्तावामध्ये जिल्हा परिषदांमधील खालील पदांना दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून विहित करण्यात आलेल्या सुधारित वेतनश्रेणी मंजूर करण्यामध्ये अन्याय झाल्याचा दावा करण्यात आला आहे.

अ.क्र.	पदनाम	असुधारित वेतनश्रेणी	१ जानेवारी १९८६ पासूनची सुधारित वेतनश्रेणी
१.	शिपाई	रु.२००-२८०	रु.७५०-९४०
२.	नाईक/हवालदार	रु.२०५-३५५	रु.७७५-११५०
३.	लिपिक (कनिष्ठ सहाय्यक)	रु.२६०-४९५	रु.९५०-१५००
४.	वरिष्ठ लिपिक (वरिष्ठ सहाय्यक)	रु.३३५-६८०	रु.१२००-२०४०
५.	मुख्य लिपिक (कार्यालयीन अधीक्षक)	रु.३९५-८००	रु.१४००-२६००
६.	अधीक्षक (कक्ष अधिकारी)	रु.५००-९००	रु.१६४०-२९००
७.	मुख्य लेखापाल	रु.५००-९००	रु.१६४०-२९००
८.	उप लेखापाल	रु.३९५-८००	रु.१४००-२६००.
९.	वरिष्ठ सहाय्यक लेखापाल	रु.३३५-६८०	रु.१२००-२०४०
१०.	वाहनचालक	रु.२६०-४९५	रु.९५०-१५००

४. प्रस्तुत प्रकरणी या समितीला सुरुवातीसच असे स्पष्ट करावेसे वाटते की, जिल्हा परिषदांमध्ये शिपाई/परिचर, नाईक/हवालदार, वाहनचालक तसेच लिपिकवर्गीय आणि लेखावर्गीय अशीं उपरोल्लेखित जीं पदे आहेत व ज्या पदांच्या वेतनश्रेणींच्या संदर्भात श्री.ओंकार यांनी त्यांच्या संघटनेमार्फत प्रस्तुत मागण्या मांडलेल्या आहेत ती सर्व पदे खरे पाहता सर्वसामान्य स्वरूपाची अशीच आहेत. असे म्हणण्याचे कारण हे की तीच वा तत्सम पदे राज्य क्षेत्रा (स्टेट सेक्टर) मध्ये देखिल जवळजवळ सर्वच शासकीय विभागांच्या क्षेत्रीय/दुय्यम कार्यालयांमध्ये अस्तित्वात आहेत.

शिपाई, नाईक/हवालदार व वाहन चालक

५. वर म्हटल्याप्रमाणे, उपरोक्त पदे सर्वसामान्य स्वरूपाची असून ती राज्य क्षेत्रामधील सर्व क्षेत्रीय व दुय्यम कार्यालयांमध्ये देखिल अस्तित्वात आहेत. राज्य क्षेत्रामधील या कार्यालयातील तत्सम पदांना ज्या सुधारित वेतनश्रेणी दिनांक १-१-८६ पासून मंजूर करण्यात आलेल्या आहेत त्याच वेतनश्रेणी जिल्हा परिषदांमधील उपरोक्त पदांनाही मंजूर केलेल्या आहेत. राज्य शासनाकडील उपरोक्त पदांसाठी दिनांक १ जानेवारी १९८६ पूर्वी अंमलात असलेल्या (असुधारित) वेतनश्रेणी केंद्र शासनाकडील तत्सम पदांसाठी त्यावेळी अस्तित्वात असलेल्या (असुधारित) वेतनश्रेणीपेक्षा थोड्या वरच्या होत्या हे खरे आहे. महासंघाने सुचविल्याप्रमाणे राज्य शासनाकडील उपरोक्त पदांसाठी त्या पदांच्या असुधारित वेतनश्रेणींकरीता केंद्र शासनाकडील समरूप वेतनश्रेणी मंजूर केल्या असल्या तर केंद्र शासनाकडील व राज्य शासनाकडील शिपाई, हवालदार, वाहनचालक अशा सर्वसामान्य स्वरूपाच्या पदांना दोन वेगवेगळ्या वेतनश्रेणी प्रत्यक्षात मंजूर झाल्या असल्या आणि अशा परिस्थितीत केंद्र शासनाकडील समकक्ष पदांच्या वेतनश्रेणी राज्य शासनाकडील तत्सम पदांना विहित करण्याबाबत राज्य शासनाने घेतलेल्या मुलभूत अशा सर्वसाधारण धोरणात्मक निर्णयालाच बाधा पोहोचली असती. चौथ्या वेतन सुधारणेच्या वेळी सुधारित वेतनश्रेणी मध्ये

वेतननिश्चिती करण्यासंबंधीचे नियम विहित करताना कोणाचेही आर्थिक नुकसान होणार नाही याची विशेष काळजी घेण्यात आली होती, असेच परिक्षणांती दिसून येते. या संबंधी विस्ताराने असे स्पष्ट करता येईल की, १९८६ पूर्वीच्या असुधारित वेतनश्रेणीमध्ये कमाल वेतनाच्या टप्प्यावर दिनांक १ जानेवारी १९८६ रोजी वेतन घेणा-या कर्मचा-यांच्या त्या रोजीच्या एकूण वित्तलब्धी(इमोल्यूमेंट्स) संरक्षित ठेवण्यासाठी आवश्यक असलेल्या काल्पनिक वेतनवाढी अशा कर्मचा-यांना सुधारित वेतनश्रेणीमध्ये मंजूर करून त्यानंतरच त्यांची सुधारित वेतनश्रेणीमध्ये वेतननिश्चिती करण्यात आली होती. त्यामुळे कोणत्याही कर्मचा-यांस प्रत्यक्षात तो घेत असलेल्या वित्तलब्धीपेक्षा कमी रक्कम सुधारित वेतनश्रेणीत मिळालेली नव्हती. तसेच वर्ग-३ व वर्ग-४ च्या कर्मचा-यांना वेतननिश्चिती नंतर ३ वार्षिक वेतनवाढी व त्यानंतर ३ द्विवार्षिक कुठित वेतनवाढी देखिल आश्वासित करण्यात आल्या होत्या. अशा रीतीने, आर्थिक नुकसान टाळण्यासाठी व एकूण वित्तलब्धी संरक्षित राहण्यासाठी वार्षिक वेतनवाढी अनुज्ञेय करण्याबाबत नियमात खास तरतूद करून शासनाने आवश्यक ती काळजी घेतली होती. ही वस्तुस्थिती लक्षात घेता, सर्वसाधारण मागणी म्हणून केंद्र शासनाच्या वेतनश्रेणींशी समकक्षतेची एका बाजूने मागणी करावयाची व दुस-या बाजूने या सर्वसाधारण मागणीला बगल देऊन केंद्र शासनाकडील तत्सम पदांच्या वेतनश्रेणीपेक्षा वेगळी (म्हणजेच उच्च) वेतनश्रेणीची मागणी देखील काहीं थोड्या पदांसाठी (त्या पदांच्या राज्य शासनाकडील पूर्वीच्या वेतनश्रेणी थोड्याशा वरच्या होत्या या सबबीवर) सतत मांडत रहावयाची, ही विसंगती वा परस्पर विरोधी भूमिकाच श्री.ओंकार यांच्या महासंघाने घेतलेल्या पवित्र्याद्वारे दिसून येते. म्हणून, उपरोक्त एकूण पार्श्वभूमिचा विचार करता, संबंधित कर्मचा-यांचे नुकसान झालेले आहे वा होत आहे हा या महासंघाने मांडलेला मुद्दा समितीस ग्राह्य वाटत नाही.

लिपिकवर्गीय पदे

६. “कनिष्ठ सहाय्यक”, “वरिष्ठ सहाय्यक”, “कार्यालयीन अधिक्षक”, आणि “कक्ष अधिकारी” हीं पदनामे असलेल्या जिल्हा परिषदांकडील पदांचा जरी वरील परिच्छेद ३ मधील तक्त्यात निर्देश केला असला तरी नेमकी तीं पदनामे असलेली पदे राज्य क्षेत्रामधील क्षेत्रीय वा दुय्यम कार्यालयात अस्तित्वात नाहीत या एकच कारणास्तव उपरोक्त पदनामे असलेल्या जिल्हा परिषदांमधील पदांसाठी भिन्न व उच्च अशी वेतनश्रेणी मंजूर करण्याची मागणी मान्य करणे योग्य होईल असे समितीस वाटत नाही. वेतनश्रेणी ठरविताना एखाद्या पदाचे पदनाम कोणते आहे यापेक्षा त्या पदाकरीता सेवाभरतीसाठी अर्हता विषयक नियम व निवड पध्दती आणि संबंधित पदाची कर्तव्ये आणि जबाबदा-या व कामकाजाचे स्वरूप काय आहे व ते पद सर्वसामान्यपणे कोणत्या प्रकारच्या अधिकारश्रेणीतील आहे याबाबींचाच सर्वकष विचार करणे आवश्यक ठरते. म्हणूनच “कक्ष अधिकारी” या जिल्हा परिषदांतील पदाची तुलना शासकीय विभागांच्या क्षेत्रीय/दुय्यम कार्यालयांतील तत्सम पदाशी न करता केवळ पदनामातील साम्यतेच्या आधारावर मंत्रालयातील “कक्ष अधिकारी” या पदाशी करणे किंवा तद्वतच “वरिष्ठ सहाय्यक” या जिल्हा परिषदांतील पदाची तुलना मंत्रालयातील “सहाय्यकाच्या” पदाशी करणे, हे संयुक्तिक नाही. किंबहुना, “लिपिक”, “सहाय्यक”, “कक्ष अधिकारी” व “अवर सचिव” हीं केवळ मंत्रालयात अस्तित्वात असलेली अधिकारश्रेणी शासनाच्या कोणत्याही प्रशासकीय विभागाच्या अधिपत्याखालील क्षेत्रीय/दुय्यम कार्यालयात अस्तित्वात नाही. सर्वसाधारणपणे (संदर्भासाठी जोडलेले विवरणपत्र पहावे) शासनाच्या विविध क्षेत्रीय/दुय्यम कार्यालयातील तत्सम लिपिकवर्गीय पदांची अधिकारश्रेणी पाहिल्यास असे दिसून येईल की, या अधिकारश्रेणीमध्ये चढत्या क्रमाने चार पाय-या आहेत व या चार पाय-यावरील पदांच्या पदनामात काही प्रमाणात भिन्नता आढळून येत असली तरी त्या पदांसाठी मंजूर करण्यात

आलेल्या वेतनश्रेणी अनुक्रमे (लिपिक) रु.२५०-२५००, (वरिष्ठ लिपिक) रु.२२००-२०४०, (मुख्य लिपिक/सहाय्यक अधीक्षक) रु.२४००-२६०० व (अधीक्षक) रु.२६४०-२९०० अशा आहेत. (फक्त महसूल विभागांतर्गत कार्यालये व त्यांचा किता गिरवणारी अल्प बचत संचालनालयातील दुय्यम कार्यालये असे दोनच अपवाद याला दिसून येतात. हे अपवाद असण्याच्या कारणांचा उहापोह यानंतर पुढे केलेला आहे.) नेमकी अशाच प्रकारची अधिकारश्रेणी असलेली सर्वसाधारण कामकाजासाठीची लिपिकवर्गीय पदे जिल्हा परिषदांमध्येही अस्तित्वात आहेत. जिल्हा परिषदांची कार्यालये ही देखिल क्षेत्रीय कार्यालयेच असून मंत्रालयाशी त्यांची तुलना करणे अप्रस्तुत आहे याबद्दल दुमत नसावे. प्रत्यक्षात जिल्हा परिषदांमधील कार्यालयीन वा लिपिकवर्गीय अधिकारश्रेणीतील पदांना राज्य क्षेत्रामधील क्षेत्रीय/दुय्यम कार्यालयातील अधिकारश्रेणीमधील तत्सम पदांची समक्षता पूर्वीपासूनच देण्यात आलेली असून त्यानुसार त्यांना राज्य क्षेत्रामधील तत्सम पदांच्याच वेतनश्रेणी लागू करण्यात आलेल्या आहेत. या तुलनात्मक अभ्यासावरून हे स्पष्ट होईल की, केवळ पदनामात भिन्नता आहे या एकच कारणास्तव जिल्हा परिषदांमधील कार्यालयीन वा लिपिकवर्गीय अधिकारश्रेणीतील पदांना राज्य क्षेत्रामधील तत्सम वा तुलनीय पदांच्या वेतनश्रेणीपेक्षा भिन्न वा वरच्या वेतनश्रेणी मंजूर करण्याची मागणी मान्य करणे योग्य होणार नाही.

७. वर म्हटल्याप्रमाणे, केवळ महसूल विभाग व त्याच वर्तीवरील अल्पबचत संचालनालयांतर्गत कार्यालये यांचा विचार केल्यास महसूल विभागाच्या अंतर्गत कार्यालयांतील "अव्वल कारकून" या पदास रु.२२००-२०४० या इतरत्र असलेल्या "वरिष्ठ लिपिक" या पदापेक्षा वेगळी, म्हणजे रु.२४००-२६०० ही वरची वेतनश्रेणी मंजूर करण्यात आल्याचे दिसून येते. ही वेतनश्रेणी का मंजूर करण्यात आली याचे स्पष्टीकरण वेतन समानीकरण समितीच्या (नॉईक समितीच्या) अहवालातील परिच्छेद ३.७ मध्ये दिले आहे. त्या अहवालात म्हटल्याप्रमाणे, "अव्वल कारकून" या पदासाठी वा तत्सम मंडळ

अधिकारी आदी इतर पदनामे असलेल्या पदासाठी) रु.१४००-२३०० ही थोडी उच्च वेतनश्रेणी मंजूर करण्याचे कारण असे की, या विविध पदनामे असलेल्या समकक्ष पदांच्या एकत्रित संवर्गातील पदांना कार्यकारी जबाबदारी पार पाडावी लागते. या एकत्रित संवर्गातील सर्व वा बहुसंख्य पदांना अशा प्रकारची जबाबदारी पार पाडावी लागते किंवा कसे हे वेळेच्या अभावी या समितीला अभ्यासता आलेले नाही. परंतु या संबंधात नाईक समितीने पूर्ण विचारांती केलेली विशिष्ट डिफरस लक्षात घेता या बाबत वेगळा दृष्टीकोन घेण्याचे या समितीला कारण दिसत नाही. हे नमूद करताना या समितीला पुढे असेही म्हणावेसे वाटते की, केवळ या एकच अपवादाला आधार ठेवून आणि राज्य क्षेत्रातील इतर सर्व, बहुसंख्य, क्षेत्रीय/दुय्यम कार्यालयांतील पूर्वापार व सध्याही अस्तित्वात असलेली कार्यालयीन तथा लिपिकवर्गीय अधिकारश्रेणी संबंधीची व तदनुषंगिक वेतनश्रेणींची वस्तुस्थिती पूर्णपणे नजरेआड करून, जिल्हा परिषदांतील कार्यालयांमधील कार्यालयीन तथा लिपिकवर्गीय पदांसाठी उच्च वेतनश्रेणी मंजूर करणे संयुक्तित होणार नाही. किंबहुना, राज्य क्षेत्रातील क्षेत्रीय/दुय्यम कार्यालयांमधील तत्सम अधिकारश्रेणीतील पदधारकांकडूनही याच धर्तीवर वरची वेतनश्रेणी मंजूर करण्याची मागणी या समितीपुढे करण्यात आलेली असता ती पूर्ण विचारांती आम्ही (आमचा अहवाल भाग-२ सादर करताना) मान्य केलेली नाही, याचा या संदर्भात उल्लेख करणे आम्हास आवश्यक वाटते.

८. कार्यालयीन वा लिपिक अधिकारश्रेणीतील पदांसाठी सुधारित वेतनश्रेणी मंजूर करताना त्यांच्यावर अन्याय झाला आहे या मुद्द्याच्या पृष्ठार्थ डॉक्टर्स, इंजिनियर्स, स्टॅनोग्राफर्स, तसेच पशु वैद्यकीय विभाग, शेती विभाग, वन विभाग, स्वास्थ्य विभाग, यांचे अंतर्गत तांत्रिक जबाबदाऱ्या असलेल्या क्षेत्रीय पदांसाठी मात्र तुलनेने वरच्या वेतनश्रेणी, पूर्वी झालेल्या सर्वसाधारण वेतन सुधारणेच्या अंतर्गत मंजूर करण्यात आलेल्या आहेत असा मुद्दा

समितीपुढे मांडण्यात आला. अशा प्रकारची तुलना या दोन प्रकारच्या पदांसाठीची अर्हता, त्यांच्या कामकाजाचे स्वरूप आणि कर्तव्ये व जबाबदा-या यांमधील उघड व सुस्पष्ट भिन्नता याबाबीं लक्षात घेतां समर्थनीय नाही असे आम्हास वाटते. किंबहुना या मुद्यावर सविस्तर विवेचन करण्याची समितीस आवश्यकता वाटत नाही.

लेखावर्गीय पदे

९. हेड अकौंटंट, डेप्युटी अकौंटंट, सिनियर आसिस्टंट अकौंटंट या जिल्हा परिषदांतील लेखावर्गीय पदांची तुलना पूर्वी महासंघाने अनुक्रमे "वन क्षेत्रपाल", "सहाय्यक पोलिस निरीक्षक", "कनिष्ठ अभियंता" आणि "अव्वल कारकून" या पदांशी केली होती. प्रत्यक्षात तुलना केलेल्या या पदांचे सेवाप्रवेश नियम, कर्तव्ये तथा कामकाज आणि जबाबदा-या या अगदीच भिन्न असल्यामुळे ही तुलना अप्रस्तुत वाटते. त्यामुळे त्या पदांच्या वेतनश्रेणीं लेखावर्गीय उपरोक्त पदांस लागू करतां येण्यासारख्या नाहीत. आता महासंघाने जिल्हा परिषदांमध्ये लेखा विषयक कामकाज पाहणा-या वर नमूद केलेल्या पदांची तुलना लेखा व कोषागारे संचालनालयातील पदांबरोबर करून वरच्या वेतनश्रेणीची मागणी केलेली आहे. लेखा व कोषागारे संचालनालयामध्ये "प्रमुख लेखापाल", "उप लेखापाल" आणि "टिप्पणी सहाय्यक" / "वरिष्ठ लिपिक" / "उच्चस्तर लिपिक" ही तत्सम पदे देखिल अनुक्रमे रु.१६४०-२९००, रु.१४००-२६०० व रु.१२००-२०४० या वेतनश्रेणीतच असल्यामुळे लेखा व कोषागारे संचालनालयातील पदांशी तुलना केल्यामुळे वरच्या वेतनश्रेणी प्रस्तुत प्रकरणी अनुज्ञेय होत नाहीत.

१०. विस्तार अधिकारी (शिक्षण श्रेणी-२) या पदाच्या वेतनश्रेणीबाबत उपरोक्त महासंघाने आमच्याशी झालेल्या चर्चेत उल्लेख केला नाही. तसेच मा.मंत्री (ग्राम विकास) यांच्या

अध्यक्षतेखाली नियुक्त केलेल्या उप समितीच्या दिनांक १८ ऑगस्ट १९९८ रोजी झालेल्या बैठकीच्या कार्यवृत्तांतही "याबाबत स्वतंत्रपणे कार्यवाही करण्यात येत आहे" असें म्हटले आहे. त्यामुळे या मुद्याबाबत आमचे कोणतेही अभिप्राय नाहीत.

११. परिणामतः, उपरोक्त महासंघाने उल्लेखिलेल्या पदांकरीता सुधारित वेतनश्रेणी मंजूर करताना अन्याय झाल्यामुळे त्यांचेसाठी उच्च सुधारित वेतनश्रेणी मान्य करण्यात याव्यात ही त्यांनी केलेली मागणी स्वीकारार्ह नाही असें अखेरीस संक्षेपाने ही समिती नमूद करू इच्छिते.

द.म.सुकथनकर

(द.म.सुकथनकर)

अध्यक्ष

राज्य वेतन सुधारणा समिती, १९९७

२/१७/९८
(राजेंद्र सिंह) २६/९/९८

सदस्य

राज्य वेतन सुधारणा समिती, १९९७

न.कुमार
(नविन कुमार) २६.९.९८

सदस्य

राज्य वेतन सुधारणा समिती, १९९७

विवरणपत्र

लिपिकवर्गीय संवर्ग पदामधील विविध प्रशासकीय विभागाखालील पदांची माहिती दर्शविणारे विवरणपत्र

अ.क्र १	विभाग प्रमुखाचे नाव २	अ.क्र ३	पदनाम ४	वेतनश्रेणी ५
१	कृषि संचालनालय	१	अधिक्षक	१६४०-२९००
		२	सहाय्यक अधिक्षक	१४००-२६००
		३	वरिष्ठ लिपिक	१२००-२०४०
		४	लिपिक	९५०-१५००
२	दुग्ध व्यवसाय विभाग	१	अधिक्षक	१६४०-२९००
		२	प्रमुख लिपिक	१४००-२६००
		३	वरिष्ठ लिपिक	१२००-२०४०
		४	लिपिक	९५०-१५००
३	शिक्षण संचालनालय	१	अधिक्षक	१६४०-२९००
		२	मुख्य लिपिक	१४००-२६००
		३	वरिष्ठ लिपिक	१२००-२०४०
		४	लिपिक	९५०-१५००
४	लेखा व कोषागारे संचालनालय	१	अधिक्षक	१६४०-२९००
		२	सहाय्यक अधिक्षक	१४००-२६००
		३	निवडश्रेणी लिपिक	१४००-२६००
		४	वरिष्ठ लिपिक	१२००-२०४०
		५	लिपिक	९५०-१५००
५	अल्पबचत संचालनालय	१	सहाय्यक	१४००-२६००
		२	अव्वल कारकून	१४००-२३००
		३	लिपिक	९५०-१५००
६	संचालक, नागरी पुरवठा (गोदाम व वाहतुक)	१	अधिक्षक	१६४०-२९००
		२	मुख्य लिपिक	१४००-२६००
		३	वरिष्ठ लिपिक	१२००-२०४०
		४	कनिष्ठ लिपिक	९५०-१५००

७	पोलिस महानिरीक्षक	१	कार्यालय अधिक्षक	१६४०-२९००
		२	प्रमुख लिपिक	१४००-२६००
		३	वरिष्ठश्रेणी लिपिक	१२००-२०४०
		४	मुख्य लिपिक	९७५-१६६०
		५	लिपिक- नि-टंकलेखक	९५०-१५००
८	परिवहन आयुक्त	१	कार्यालय अधिक्षक	१६४०-२९००
		२	प्रमुख लिपिक	१६४०-२९००
		३	वरिष्ठ लिपिक	१२००-२०४०
		४	कनिष्ठ लिपिक	९५०-१५००
९	पाटबंधारे विभाग (सर्व प्रादेशिक मंडले)	१	अधिक्षक	१६४०-२९००
		२	मंडल प्रमुख लिपिक	१६४०-२९००
		३	प्रथम लिपिक	१४००-२६००
		४	वरिष्ठ लिपिक	१२००-२०४०
		५	कनिष्ठ लिपिक	९५०-१५००
१०	सार्वजनिक बांधकाम विभाग (सर्व मंडले)	१	अधिक्षक	१६४०-२९००
		२	प्रथम लिपिक	१४००-२६००
		३	वरिष्ठ लिपिक	१२००-२०४०
		४	कनिष्ठ लिपिक	९५०-१५००
११	मुख्य अभियंता (विद्युत)	१	अधिक्षक	१६४०-२९००
		२	प्रमुख लिपिक	१४००-२६००
		३	प्रथम लिपिक	१४००-२६००
		४	वरिष्ठ लिपिक	१२००-२०४०
		५	कारकून	९५०-१५००
१२	वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालय	१	कार्यालय अधिक्षक	१६४०-२९००
		२	प्रमुख लिपिक	१४००-२६००
		३	वरिष्ठ सहाय्यक	१४००-२६००
		४	वरिष्ठ लिपिक	१२००-२०४०
		५	द्वितीय लिपिक	१२००-२०४०
		६	कनिष्ठ लिपिक	९५०-१५००